

**AANVULLING OP HET RAPPORT
VAN DE**

**COMMISSIE VOOR
CONTACT EN SAMENSPREKING
MET ANDERE KERKEN**

DEEL: BUITENLAND

**AAN DE
NEDERLANDS GEREFORMEERDE KERKEN**

**met het oog op haar
LANDELIJKE VERGADERING VAN HOUTEN 2010**

December 2010

INHOUD:

	Pagina
1. Algemeen	3
2. Uitvoering van de opdracht van de LV 2007	5
3. Toelichting op de verrichte werkzaamheden	7
3.1. Impressie van de algemene synode van Die Gereformeerde Kerke in Suid Afrika, gehouden te Potchefstroom van 6 tot 16 januari 2009	7
3.2. Verslag van een bezoek door ds. Henk en zr. Marian van der Velde aan Indonesië en aan de Vrije Kerken op Oost-Soemba in mei-juni 2009	9
3.3. Verslag van het bezoek aan de synode van de Églises Protestantes Reformées Évangéliques de France door ds. Han Horsman in maart 2009	11
3.4. Verslag over ontwikkelingen in de Christian Reformed Churches in North America	13
4. Besluiten	21
Bijlagen:	
1. Toespraak van A.H. Reitsema, afgevaardigde van de CCS, voor de Algemene Synode van de GKSA, gehouden te Potchefstroom op 14 januari 2009	24
2. Groet aan de synode van de EPRE 2009, door Han Horsman	26
3. Our World Belongs to God: A Contemporary Testimony	28

1. ALGEMEEN

1.1 Samenstelling van de sectie Buitenland:

<i>Naam</i>	<i>functie</i>	<i>jaar van aantreden</i>	<i>jaar van aftreden</i>
W. Molemaker (Willem)		2007	2016
A.H. Reitsema (Arie)		2007	2016
H. van der Velde (Henk)		2004	2013
A.W. Vos (Ton)	voorzitter	2004	2013

De leden van de sectie Buitenland van de CCS nemen ook deel aan de intensieve binnenlandse contacten met de GKv en de CGK en dat vergt veel tijd en energie. Daardoor komt in de praktijk het werk voor de sectie Buitenland soms op het tweede plan. Buiten de commissie om zijn er ook anderen in onze kerken die contacten hebben met kerken in het buitenland.

Ton Vos heeft, zoals al gemeld is in het rapport CCS Binnenland, de wens te kennen gegeven in 2010 niet herbenoemd te worden. De overige leden zijn beschikbaar voor herbenoeming.

1.2 Besluit en opdracht van de LV Zwolle 2007

De landelijke vergadering van Zwolle 2007 nam de volgende besluiten over het werkterrein van de CCS Buitenland en de opdracht van de commissie:

De kerken, in Landelijke Vergadering te Zwolle bijeen,

hebben dankbaar kennisgenomen van het rapport van de Commissie voor Contact en Samenspreking met andere kerken, deel Buitenland;

besluiten

1. het door de commissie gevoerde beleid goed te keuren;
2. de commissie décharge te verlenen voor de verrichte werkzaamheden gedurende de verslagperiode.

dragen de commissie op

1. contacten te blijven zoeken en onderhouden met Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (GKSA), de Églises Reformées Évangéliques Indépendantes de France, de Vrije kerken van Oost-Soemba, de Christian Reformed Churches of Australia, The Reformed Church of Japan, de Christian Reformed Church in North America, de Orthodox Presbyterian Church (VS), de Presbyterian Church in Korea en eventueel andere kerken van gereformeerd belijden;
2. de wenselijkheid en mogelijkheid te onderzoeken van een zusterkerkrelatie met de Spaanse reformatorische kerken van Barcelona en Tenerife;

3. zich te bezinnen op de mogelijkheden van een faciliterende rol ten aanzien van contact met en steun aan plaatselijke kerken in landen waar tot nog toe geen contacten mee bestaan, door gebruikmaking van contacten met internationaal werkende organisaties, kerkleden die zijn uitgezonden naar andere landen e.d.;
4. voort te gaan met het verstrekken van informatie over onze kerken aan belangstellenden via internet;
5. bezinningsmateriaal uit buitenlandse kerken toegankelijk te maken o.a. via Opbouw en internet voor onze kerken, voor zover dit materiaal voor de eigen bezinning van belang kan zijn;
6. aan de kerken met het oog op de komende Landelijke vergadering te rapporteren over haar werkzaamheden.

2. UITVOERING VAN DE OPDRACHT VAN DE LV

2.1 Contacten

- Arie Reitsema heeft in 2009 de synode van de GKSA bijgewoond en daar namens de NGK gesproken (zie de toelichting 3.1 en bijlage 2). In oktober 2010 is er een gesprek geweest met een afvaardiging van de GKSA, die in Nederland was voor een bezoek aan de synode van de CGK.
- Henk van der Velde heeft in 2009 op uitnodiging van de Stichting S.O.S. een rondreis gemaakt langs de Vrije kerken op Oost-Soemba. Dat gebeurde net na Pinksteren 2009. Voor predikanten en oudsten werd op het kerkcentrum in Parai Puluhamu een meerdaagse conferentie belegd over het werk van de heilige Geest. (Zie de toelichting 3.2.)
- Op verzoek van onze commissie heeft oud CCS-lid Han Horsman met twee collega's uit de CGK de synode bezocht van de Églises Protestantes Reformées Évangéliques de France, zoals de Églises Reformées Évangéliques Independantes sinds enkele jaren heten. (Zie de toelichting 3.3.)
- De synodes van de CRC in Amerika en Australia en van de RCJ in Japan zijn in deze verslagperiode niet bezocht. Informatie over deze kerken is beschikbaar via hun websites. (Zie voor een schets van recente ontwikkelingen door Ad de Boer in de toelichting 3.4.). Wel is er correspondentie geweest met deze kerken ter gelegenheid van hun synodes.
- Het contact met de Orthodox Presbyterian Church is al jaren geleden tot stilstand gekomen, nadat de OPC er al in de jaren negentig blijk van gaf moeite te hebben met ontwikkelingen in onze kerken. Met deze kerk is de afgelopen jaren geen contact geweest. Een vervolgoopdracht inzake het contact met de OPC lijkt niet zinvol.

2.2 Spaanse Reformatorische kerken

De commissie heeft hierover gesproken maar het is niet gekomen tot de uitvoering van de opdracht. Het benoemen van een Spaanstalig kerklid in de commissie zou het gemakkelijker maken hieraan te gaan werken. Een andere mogelijkheid is dat we met het oog hierop contact leggen met Deputaten voor contacten met buitenlandse kerken van de GKV, waarvan enkele leden Spaanstalig zijn.

2.3 Steun aan buitenlandse plaatselijke kerken

De commissie heeft hierover gesproken, maar heeft geen aanleiding gevonden voor een faciliterende rol. Wel zien we toenemende contacten tussen onze kerken en de CMA (Christ Mission Ashram) in India. De afgelopen jaren zijn zes predikanten van onze kerken voor enkele weken op bezoek geweest om gastcolleges te verzorgen aan hun opleidingsschool voor evangelisten bij Calcutta. Tevens worden incidenteel bouwprojecten van de CMA ondersteund, zoals de bouw van een nieuw kerkgebouw in Calcutta en van een groots gezondheidscentrum naast de theologische school te Canning. Voor theologie-studenten uit onze kerken zou het ook

goed zijn om rechtstreeks kennis te maken met het gemeentestichtende werk van de CMA onder leiding van ds. Sukrith Roy.

2.4 Informatie aan belangstellenden

Informatie over onze kerken staat op de website van de NGK. Tijdens bezoeken aan zusterkerken overzee wordt uitleg gegeven over de situatie van onze kerken en worden broedergroeten uitgewisseld.

2.5 Informatie van buitenlandse kerken

Twee van de leden van onze commissie maken deel uit van het bestuur van Missionair Steunpunt en hebben zich als zodanig ingezet voor de verschijning van de vaste rubriek “Wereldwijd” in Opbouw, waardoor geregeld wordt gepubliceerd over contacten die er vanuit onze kerken zijn met kerken elders in de wereld. Ook buiten deze rubriek heeft Opbouw een paar keer voor onze kerken relevante informatie doorgegeven over ontwikkelingen in en besluiten of rapporten van buitenlandse zusterkerken.

3. TOELICHTING OP DE VERRICHTE WERKZAAMHEDEN

3.1. Impresie van de algemene synode van Die Gereformeerde Kerke in Suid Afrika, gehouden te Potchefstroom van 6-16 januari 2009

Van 9 tot 16 januari 2009 mocht Arie Reitsema als afgevaardigde van de NGK de synode van Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika bezoeken in Potchefstroom. Hij bracht daarvan het volgende verslag uit dat ook werd gepubliceerd in Mayibongwe, het zendingsblad van de NGK Kampen en samenwerkende kerken.

a. Eerste ‘Algemene’ Synode

De GKSA viert dit jaar feest. Het is 150 jaar geleden, dat deze kerkgemeenschap gesticht werd onder leiding van ds. Dirk Postma, in protest tegen de groeiende vrijzinnigheid in de Hervormde Kerk in Transvaal. In de hal van het gebouw waar de synode werd gehouden kon je een fles wijn kopen, die speciaal gebotteld was voor deze gelegenheid. Het bijzondere van de bijeenkomst was echter niet alleen gelegen in het jubileum van de Afrikaans sprekende kerken. Het was voor het eerst, dat ook niet-Afrikaanssprekende Gereformeerden als volwaardige afgevaardigden welkom waren op deze vergadering. Het was de eerste echte “Algemene” Synode van de GKSA.

Vanwege de taalproblemen werd er getolkt in het Engels en met koptelefoons gewerkt. In de wandelgangen kon je echter het gevoel krijgen dat het Pinksteren was geworden in de Dopperkerk. Zoeloe, Soethoe, Xhosa, Venda en Tswana waren niet van de lucht. Een buitenstaander zou hebben kunnen opmerken: “de Doppers hebben te veel zoete wijn gehad”.

De winst van de veelkleurigheid

De aanwezigheid van gereformeerden uit andere culturen en taalgroepen was eindelijk eens een getuigenis voor de Zuid-Afrikaanse samenleving. In Christus worden de scheidsmuren tussen volken afgebroken en is echte eenheid te vinden. De veelkleurigheid had ook een heilzame uitwerking op de discussies ter synode. Broeders uit andere culturen konden plotseling een heel nieuw licht werpen op problemen waar de Afrikaanssprekende kerken al jaren over hadden vergaderd. Ook bleek soms dat de noden van de verschillende taalgroepen vroegen om een gemeenschappelijke aanpak van de problemen. De synode produceerde een papierwinkel van meer dan 800 pagina’s. In het onderstaande zal ik alleen enkele saillante punten noemen, die voor de zending van belang zijn.

De training van ouderlingen

Vele blanke kerken hebben te kampen met een teruglopend ledental, waardoor verschillende gemeenten te klein worden om een eigen predikant te onderhouden. Als gevolg hiervan werd de taak van ouderlingen onder de loep genomen. Het wordt nodig, dat ze meer betrokken worden bij het leiden van diensten en de pastorale zorg voor kleine gemeenten. Dit vraagt om meer training. Veel groeiende zwarte gemeenten zijn nog te klein om predikanten te kunnen beroepen en onderhouden. Ook daar bestaat de noodzaak dat ouderlingen diensten leiden, preken en de pastorale zorg op zich nemen. En ook daar dus de noodzaak van uitgebreide training. Zo kwamen de noden van blank en zwart bij elkaar. In plaats van om de curatoren en hoogleraren van de Theologische School in Potchefstroom te belasten met het voorzien in de behoeften, werden er deputaten benoemd die aandacht moeten geven aan deze zaak. Daarin zitten zendingsbewuste mensen, die al in hun omgeving met deze toerusting bezig zijn. Er

werden echter ook uit de voormalige kringen van de zwarte kerken regionale deputaten benoemd, uit Kwa Zulu bijvoorbeeld onze ds. Siphon Phungula. Een zeer welkome ontwikkeling.

b. Afrika aandacht in de theologie

De NG zendingsvereniging Nqutu had mij een brief meegegeven om speciaal te pleiten voor meer aandacht in de opleiding voor wat de zwarte kerken nodig hebben. Het bleek, dat een speciaal pleidooi niet nodig was. In het rapport over theologische opleiding van de kant van de curatoren van Potchefstroom waren grote stukken overgenomen uit de voorstellen die ds. Fritz Krüger van Vryheid (zendeling van Leerdam) had opgesteld. Er bleek een open oor te zijn voor het probleem. Het curatorenrapport werd zonder tegenspraak aangenomen. Het moet nog blijken of zich dat ook werkelijk vertaalt in flexibele en relevante programma's, maar de goede intentie blijkt in elk geval aanwezig te zijn.

c. Het zingen van gezangen

De Doppers delibereren al jaren over het al of niet toelaatbaar zijn van het zingen van gezangen in de eredienst. Al bij het ontstaan van Die Gereformeerde Kerk 150 jaar geleden speelde deze kwestie. De vrijzinnigheid drong de kerk binnen via gezangen en men stelde daar perk en paal aan. Verscheidene synodes hadden zich beziggehouden met deze zaak. Volgens art. 69 van de kerkorde waren alleen Psalmen en schriftberijmingen toegelaten. Er werd hevig gedebatteerd over het eventueel toelaten van andere geestelijke liederen. Veel synodeleden meenden, dat alleen in bijbelse formuleringen (voornamelijk de psalmen) mag worden gezongen. Anderen vonden dat je juist ook expliciet over Christus moet kunnen zingen. Toen de zwarte afgevaardigden, gesteund door de buitenlandse bezoekers, zich echter mengden in de bespreking, kwam er nieuw licht op de zaak. In zwarte gereformeerde kringen worden al sinds jaar en dag gezangen gezongen. De zwarte afgevaardigden begonnen zich af te vragen of er wel ruimte voor hun traditie was. Er ontstond zich een geëmotioneerd debat. Een commissie werd gevraagd om met een voorzet te komen.

Uiteindelijk werd een voorstel aangenomen, dat de veelkleurigheid van de kerken honoreert. Er moet een nieuw verwijzingsraam worden opgesteld voor het toetsen van bestaande en nieuwe gezangen. Voorts zal art. 69 van de kerkorde opnieuw geformuleerd moeten worden. Tenslotte werden de gemeenten die uit een andere traditie komen, opgeroepen om hun psalmberijming en gezangen te toetsen aan de Bijbel.

d. Vrouwelijke diakenen

In 2003 had de blanke synode het diakenambt opengesteld voor vrouwen. Op de laatstgehouden blanke synode in 2006 was dit besluit echter weer teruggedraaid. Nu waren daar bezwaarschriften tegen. Ook hier bleek de aanwezigheid van de zwarte kerken, een verademing.

Er zijn kleine zwarte gemeentes die vrijwel geheel uit vrouwen bestaan, waar vrouwenleiders het pastorale werk doen. "Moeten die maar sluiten?" zo werd gevraagd.

Uiteindelijk besloot de vergadering, dat het besluit van 2003 om vrouwen toe te laten tot het diakenambt werd gehandhaafd. Het besluit van 2006 werd weer ongedaan gemaakt. En om ook de zwarte kerken te involveren in de hele discussie over de vrouw in het ambt, en "op die kar te laat klim" werd besloten om deze synode niet af te sluiten, maar in reces te laten gaan. Daarna zal over een half jaar een brede conferentie worden gehouden over de zaak van de vrouw in het ambt. De synode hoopt in begin 2010 tot een beslissing te komen in een speciale slotzitting. De voorzitter merkte hierbij op: "Broers, julle geniet die sinode, as julle nog meer van dit wil hê".

Mogelijkheden in elk geval voor kleine gemeenten bij de Zoeloes om hun kerkenraden te versterken met vrouwenleiders, als ze dat willen.

e. Racisme

Er was een bezwaarschrift ter tafel, dat de bedoeling had om de ontwikkeling naar eenheid tussen de zwarte en blanke kerken weer terug te draaien. De bewoording ervan werd door de meeste afgevaardigden als racistisch ervaren. Met een beslist overweldigende meerderheid werd dit voorstel afgewezen. Mijn christelijk-gereformeerde medeafgevaardigde prof. Peels, noemde dit voorstel een dieptepunt in deze synode, maar de overweldigende afwijzing een hoogtepunt. Ik was het met hem eens. Dit incident was zeer bemoedigend voor onze zwarte broeders, die juist op dit punt slechte ervaringen hadden in de classis Zuid-Natal. Ze verlieten de synode met nieuwe moed.

Ik zie terug op een goed bezoek aan de synode van de kerken met wie we al vijftig jaar samenwerken in de zending. Het gebeurt niet zo vaak in de zendingsgeschiedenis, dat kerken zo lang met elkaar een goede verhouding hebben. We mogen de Heer ervoor danken.

3.2. Verslag van een bezoek aan Indonesië en aan de Vrije Kerken op Oost-Soemba mei-juni 2009

In de periode mei-juni 2009 brachten Henk en Marian van der Velde een bezoek aan Indonesië. Ze brachten toen ook een bezoek aan de Vrije Kerken op Oost-Soemba, waarmee onze kerken banden onderhouden. Henk van der Velde schreef daarover onderstaand verslag.

Het eerste deel van onze reis

Nadat we in Indonesië aankwamen bezochten we op Bali eerst een twintigtal Soembanese studenten die er diverse opleidingen volgen. Het merendeel studeert er aan de theologische school “John Calvin”, die onder leiding staat van ds. A. Mol en contacten heeft met de Geref. Gemeenten. Vele studenten hopen na hun studie op Soemba een taak te krijgen in het godsdienstonderwijs of als evangelist/predikant in de kerken.

De verschillen tussen het toeristische, welvarende Bali en het onherbergzame en vaak armoedige Soemba leveren wel spanningen op voor deze jongelui.

Vervolgens reisden we naar Sulawesi, waar we 15 jaar geleden op een theologische school bij het Posomeer in het kerkcentrum Tentena werkzaam waren. In de afgelopen jaren hebben de kerken daar veel vervolging meegemaakt. Vele Christenen in Indonesië hebben nog te maken met discriminatie en druk van buitenaf. Gelukkig is er nu een vrij stabiele regering die tracht het moslimfundamentalisme te beteugelen. Toch ervaren kerken geregeld tegenwerking, bijvoorbeeld bij de bouw van kerkgebouwen. In Jakarta werd de grote theologische school Setia gedwongen de deuren te sluiten in een islamitische wijk.

Zendingswerkers zijn in Indonesië alleen tijdelijk welkom voor kadervorming en in seculiere sectoren. Vanuit onze kerken werken Evert en Alice Langbroek (NGK Apeldoorn) op die manier in Medan, Sumatra.

Ons bezoek aan Soemba

Het tweede deel van onze reis leidde ons naar Oost-Soemba. Het eiland Soemba is een vrij onvruchtbaar en dunbevolkt gebied. De meeste mensen zijn arm, de gezondheidszorg is slecht en de wegen en transportmiddelen zijn gebrekkig. Het kerkcentrum Parai Puluhamu ligt diep in het binnenland. Er wonen op Soemba relatief weinig moslims en je ziet vele, overwegend kleine kerkjes.

De Vrije Kerken op Oost-Soemba

De Vrije Kerken bestaan uit een twaalfstal zelfstandige kerken met verschillende preekplaatsen. De meeste kerken hebben minder dan 100 leden. Het totale ledenaantal van deze kerkengroep komt niet boven de 2.000 zielen. Er is bovendien recent veel “concurrentie” van andere kerkgenootschappen, die vrijer omgaan met de lokale traditie, bijvoorbeeld rond huwelijksluitingen. De laatste tijd komen er ook vele onafhankelijke charismatische thuisgemeenten op. In sommige dorpen zie je vier of vijf verschillende, kleine kerkjes. Dit maakt dat er nogal eens kerkleden verkassen en dat het moeilijk is ongelovige buitenstaanders aan te trekken.

De Vereniging S.O.S.

De Vereniging Steun Oost-Soemba werd al in 1967 opgericht om de kerken op Soemba te ondersteunen. Tot zijn overlijden in 2002 was ds. Peter Goossens werkzaam op het kerkcentrum te Parai Puluhamu. Daarnaast is er veel hulp geweest op technisch en landbouwkundig gebied om het grote terrein rondom dit kerkcentrum te bewerken. Dat was lang een voorbeeldig project maar wel sterk afhankelijk van hulp uit Nederland. Toen ds. Goossens plotseling overleed in 2002 voelde men zich verweesd achtergelaten. Op vele gebieden ervoer men achteruitgang. Het terrein maakt nu een verwaarloosde indruk. Vanuit Nederland is er nog wel geregeld bezoek maar de communicatie is door de taalbarrière vaak gebrekkig, al leren sommigen nu Nederlands. Hoe de Vereniging S.O.S. zich blijft inzetten voor deze kerken kunt u lezen via hun nieuwsbrief en op hun website: www.ngk.nl/soemba

De kerkleidersconferentie

We hadden voor de driedaagse conferentie een werkboekje gemaakt in het Indonesisch waarin een tiental bijbelse titels voor de heilige Geest aan de hand van bijbelgedeelten werden besproken. In gespreksgroepen werd steeds ingegaan op de praktische en lokale consequenties hiervan. Juist omdat er veel uitdagingen zijn hebben we gewezen op de hulp van Gods Geest, die ons kracht, moed en wijsheid geeft op de plek waar Hij ons stelt. We ontmoetten zowel op Bali als op Soemba verschillende talentvolle, jonge mensen, die leiding kunnen gaan geven op vele gebieden. We zagen een nieuw besef kiemen dat men in de eerste plaats zelf verantwoordelijk wil zijn voor de eigen toekomst. “Wij hebben in Nederland evengoed jullie hulp en gebed nodig. Verwacht niet dat wij al jullie problemen kunnen oplossen. We zijn in deze tijd gelijkwaardige partners met de verantwoording elkaar bij te staan.” Deze boodschap leidde tot een het geestelijke bewustzijn dat we allen van Gods genade afhankelijk zijn. Tijdens de conferentie kwamen de vrouwen af en toe apart bij elkaar om te overleggen over gezondheidszorg. Er bleken grote noden op dit gebied te liggen doordat velen arm zijn, het gebied woest en uitgestrekt is en de gezondheidszorg gebrekkig. Hier is meer aandacht voor nodig.

Samenwerking met de lokale Vrijgemaakte kerken

De Vrije Kerken verliezen geregeld leden aan andere kerken, die wat minder strikt omgaan met de lokale tradities rondom huwelijkssluitingen en de bruidsschat. Onze suggestie om op dit terrein een gezamenlijke conferentie te organiseren met de zogeheten Reformatie Kerken, die worden gesteund vanuit de GKV in Nederland, bleek vooralsnog een brug te ver te zijn. Van oudsher is dit een punt dat verdeeldheid geeft.

Het zou echter mooi zijn dat de groeiende samenwerking die in ons land tussen onze kerken en de GKV te constateren is, ook op Soemba leidt tot bundeling van krachten. Overleg daarover met Deputaten voor contacten met buitenlandse kerken van de GKV zou zinvol kunnen zijn. Een gezamenlijke, lokale theologische opleiding is een mogelijkheid die al door ds Goossens werd verkend, maar waar helaas nog te weinig visie voor is.

3.3. Verslag van het bezoek aan de synode van de Églises Protestantes Réformées Évangéliques de France in maart 2009.

In maart 2009 bezocht ds. Han Horsman de synode van de Franse kerken. Hij brengt daarvan onderstaand verslag uit.

De synode werd gehouden in Bagard, tussen Anduze en Alès. De uitnodiging was bij mij terecht gekomen en in overleg met de secretaris buitenland en na diens ruggespraak met collega Molemaker ben ik afgereisd, samen met de CGK collegae Schenau en Brienen. De laatste is predikant in Frankrijk maar hij was met studieverlof in Nederland en ging voor de synode enkele dagen terug.

Naam

De naam van de kerken is veranderd in Union Nationale des Églises Protestantes Réformées Évangéliques de France (UNEPREF), kortweg EPRE. Het woord ‘indépendantes’ is dus vervallen en ‘protestantes’ is toegevoegd. ‘Indépendantes’ was erin gekomen omdat de naam ERE werd geclaimd door de ERF, die daar de voortzetting van beweerde te zijn. ‘Onafhankelijk’ zou een independentistische indruk kunnen wekken en dat zij deze kerken zeker niet. Zij zijn strak georganiseerd en ze zijn zeer betrokken bij het kerkverband. Vandaar dat er gezocht werd naar een nieuwe naam. Drie jaar geleden maakte de toevoeging ‘confessantes’ nog een goede kans, maar ‘confesser’ betekent ook ‘biechten’ en dat zou weer verwarring kunnen geven. Met de aanduiding ‘protestant’ weet iedereen waar hij aan toe is. Overigens zullen veel plaatselijke gemeenten zich gewoon ERE blijven noemen, zoals ze altijd al gedaan hebben.

Projet d’Église

De afgelopen drie jaar is nagedacht over een identiteitsdocument. Op één A-4tje moest worden vastgelegd wat de identiteit, de visie en het ‘engagement’ zijn van de kerken. Dat stuk is tot stand gekomen en aangenomen. Tot het laatste moment is erin verbeterd. De definitieve tekst kan hier niet worden aangeboden. Hij zal te vinden zijn op de website van de kerken.

Wat de identiteit betreft valt op dat er een stevige bijbels-confessionele stellingname is. Bij de ‘engagements’ valt op dat er sprake is van voortgaande vorming op alle terreinen, theologisch, ethisch etc. Evangelisatie en kerkplanting worden belangrijk gevonden en kerkleden worden opgeroepen zich persoonlijk (dus niet als kerk) in te zetten voor het milieu.

Vorming

De genoemde vorming krijgt ook gestalte via de ‘Animateur Biblique’. Deze predikant (Daniel Bergese) heeft als halve-dagtaak vormingsprojecten voor kerkenraden, gemeenten, predikanten etc te organiseren. Hij is ook betrokken bij de uitgave van theologische katerns, die alle predikanten krijgen. Hij werkt daarin samen met de Faculteit van Aix-en-Provence. Tot voor kort werd deze activiteit betaald door de Nederlandse GZB, maar die had het project steun beloofd voor een aantal jaren en die zijn nu verstreken. De kerken zijn nu bereid deze kosten zelf te dragen. De vrouw van de ‘Animateur Biblique’, ook predikant, was tot aan deze synode de stuwende kracht achter de liturgiecommissie, die allerlei zaken bedenkt op liturgisch gebied. Handreikingen voor bijzondere diensten etc.

Verzoening met de ERF

Sinds 1938 zij de EPRE en de ERF verschillende wegen gegaan. Nu probeert men voorzichtig weer een brug te slaan. Dat lijkt enigszins in tegenspraak met de ferme confessionele taal in het ‘identiteitsdocument’. Er is echter geen streven naar eenwording, maar wel naar samenwerking waar dit mogelijk is. Tenslotte is het aantal protestanten in Frankrijk ongelofelijk klein en op bepaalde terreinen ben je gewoon op elkaar aangewezen. Daarbij komt dat er in de ERF, net zoals in onze PKN, veel trouwe dienaars zijn en orthodoxe gemeenten. Men wil de pijn en gewondheid die in 1938 zijn ontstaan uit de weg ruimen en met elkaar benoemen wat er toen is gebeurd, met behoud van eigen gevoelens. Toch zijn er ook waarschuwend geluiden, omdat wel wordt gevreesd dat de invloed van de veel grotere ERF wel eens schadelijk zou kunnen zijn.

Theologische Faculteit Aix

Over de ‘Fac’ waren goede dingen te melden. Drie jaar geleden waren er sombere berichten, maar nu gaat het beter. Er is sprake van een kwaliteitsslag. Er is een directeur benoemd die zich alleen bezighoudt met de organisatie, zodat de hoogleraren alle tijd hebben voor hun eigenlijke werk. Drie docenten zijn bezig met promoveren en binnenkort zal het hele docentencorps de doctorshoed dragen. De financiële commissie zoekt de hele wereld af voor steun en zo is er o.a. steun gevonden bij Koreaanse kerken. Kennelijk hierdoor geïnspireerd zijn er direct nieuwe plannen gemaakt, zodat er nu weer een begrotingstekort is. Ook in Aix kan men nu opgeleid worden tot master.

Faculté Jean Calvin

De vieringen van 500ste geboortedag van Calvijn in 2010 was voor de faculteit in Aix reden om haar naam te veranderen in Faculté Jean Calvin.

In het verleden sprak men over de Faculté Libre de Théologie Réformée, de Vrije Gereformeerde Theologische Faculteit. Naast de grotere protestantse kerken, verenigd in de Fédération Protestante de France (TPF), zijn er in Frankrijk echter ook snelgroeiende evangelische groeperingen, die zich recent verenigd hebben in een nieuw orgaan: Conseil National des Evangeliques de France (CNEF). Ongeveer 70 procent van de 450.000 evangelische protestanten valt onder de CNEF.

De faculteit in Aix wil op de gevoelens bij deze groep inspelen door zich expliciet te noemen: Institut de Théologie Protestante et Evangélique. ”Evangelisch” in Frankrijk wil daarbij zeggen bijbelgetrouw, onderschrijvend de leer van het gezag van de Schrift, de verzoening in Christus, zaken die in vele, liberale protestantse kerken teloor zijn gegaan.

De faculteit heeft moeilijke perioden doorgemaakt, financieel en organisatorisch. Vanuit Nederland wordt geregeld hulp geboden. Het aantal studenten neemt weliswaar weer toe, maar de faculteit blijft klein. In Frankrijk wordt men niet opgemerkt doordat het geen faculteit van de kerk of de staat is. Juist dat vrije karakter is echter noodig voor allen die de boodschap van het Ev angelie in calvinistische zin willen bestuderen.

Terugblik

De eerste keer dat ik de synode van deze kerken bezocht is 21 jaar geleden. Ik kreeg toen niet zo goed hoogte van deze kerken. Er was een allegaartje van predikanten, kerkenraadsleden deden heel weinig en er was sprake van een sterke vergrijzing. Eigenlijk vreesde ik toen voor het overleven. Nu zijn er veel jonge predikanten, er is veel nadruk op studie maar ook op 'vroomheid', de Faculteit, waar men sterk bij betrokken, is wint aan kwaliteit en de indruk die men naar buiten wil maken is die van een belijdende evangelisch-gereformeerde kerk. Het blijven natuurlijk Fransen, die toch een toetsje lichter leven dan wij. De vraag kan worden gesteld wat het contact tussen hen en ons kan betekenen. Zij hebben een aantal plaatsen waar ze conferenties en jeugdweken etc. kunnen houden en in het voorjaar zal er in Bagard een 'Gospelweek' zijn, met o.a. jeugd uit Nederland. De Fransen zijn op dit gebied actiever dan wij. Groot struikelblok voor de contacten blijft natuurlijk de taal.

3.4. Ontwikkelingen in de CRCNA (Christian Reformed Church of North America)

In de afgelopen jaren heeft Ad de Boer ten behoeve van de CCS de ontwikkelingen in de Christian Reformed Church gevolgd. Onderstaand doet hij daarvan verslag.

Contacten

De contacten met de Christian Reformed Church in Noord-Amerika (CRC-NA) hebben in de verslagperiode bestaan in een bezoek van ds. J. Horsman aan de jaarlijkse Synode in juni 2007 en het kennismaken van de ontwikkelingen in onze Amerikaanse en Canadese zusterkerken via internet en via maandblad *The Banner*. De synodevergadering viel samen met het 150-jarig bestaan van de CRC, dat zowel in synodeverband in Grand Rapids, het 'mekka' van de CRC, als classicaal en in de plaatselijke kerken werd gevierd onder het motto 'Grace through every generation': genade in elke generatie.

Overeenkomsten en verschillen

In tal van opzichten lijkt de CRC op onze kerken. De gemeenten van de CRC hebben net als de onze hun wortels in de gereformeerde, verbondsmatige traditie en doen net als veel van onze kerken hun winst met waardevolle elementen uit de evangelische beweging. Binnen de CRC zijn vergelijkbare vragen aan de orde of aan de orde geweest, zoals de vrouw in het ambt, de invloed van de charismatische beweging, de omgang met homoseksuele gemeenteleden, de toetsing van de gereformeerde confessie aan de Schrift (bijvoorbeeld rond de 'Paapse mis'), de discussie rond schepping en evolutie, de positie van kerkelijk werkers e.d. De CRC is zeer actief in zending en hulpverlening wereldwijd, maar een groeiend missionair bewustzijn leidt ook tot missionaire activiteiten dicht bij huis. Zo zijn er de afgelopen jaren tal van nieuwe gemeenten gesticht. Het landelijk dienstencentrum van de CRC publiceert veel materiaal in tekst, audio en video,

waarmee ze de plaatselijke gemeenten ondersteunen. Het is jammer dat het allemaal in het Engels is, want wat zouden onze kerken anders veel uit deze goudmijn kunnen putten. Alleen wat de omvang betreft – de CRC telt zo'n 1.000 gemeenten met ca. 270.000 leden en de synode telt 188 leden – en in etnische diversiteit – er zijn veel leden met Koreaanse, Afro-Amerikaanse en Spaanse achtergrond en er is zelfs een complete Koreaanse classis – zijn er grote verschillen met onze kerken.

Vrouw in het ambt

In de afgelopen jaren kwam de discussie over de vrouw in het ambt die de kerk jarenlang sterk verdeeld heeft, tot rust. Nog steeds wordt daar binnen de CRC verschillend over gedacht, maar de harde confrontaties van weleer zijn verdwenen. In 1995 sprak de CRC-synode na jaren van discussie uit, dat de Bijbel ruimte geeft om de ambten van ouderling en predikant open te stellen voor vrouwen. Dat besluit leidde op een aantal plaatsen in de CRC tot een scheuring. Tientallen gemeenten met enkele tienduizenden leden verlieten het kerkverband en vormden een nieuwe kerkformatie: de United Reformed Church. Als uitvloeisel van het besluit van 1995 kregen de plaatselijke kerken toestemming om desgewenst vrouwelijke gemeenteleden in het ambt van ouderling te bevestigen. Het duurde tot 2006 voordat de synode besloot tot een wijziging van de kerkorde waarbij uit het kerkordeartikel dat de vereisten beschrijft voor de bekleders van kerkelijke ambten, het woord 'mannelijk' werd geschrapt. Dat besluit was het vervolg op een eerder synodebesluit om de classes de ruimte te geven voor hun eigen classicaal ressort dit onderdeel van de kerkorde buiten werking te stellen en dus gemeenten ruimte te geven een vrouwelijke predikant aan te stellen. Maar de synode van 2006 besloot tevens, om tegemoet te komen aan de tegenstanders van de vrouw in het ambt in de CRC, dat vrouwelijke predikanten en ouderlingen geen afgevaardigde naar de synode kunnen zijn. Dat besluit zorgde voor veel beroering binnen de kerk. De synode van 2007 haalde daarom een streep door dat besluit en sprak uit dat vanaf 2008 ook vrouwen naar de synode kunnen worden afgevaardigd. Dat is in 2008, 2009 en 2010 ook gebeurd, en zowel in 2009 als in 2010 maakte een vrouw deel uit van het synodemoderamen. Vermeldenswaard is verder het appèl van de synode op de gemeenten en classes om een 'sabbatsrust van zeven jaar' rond de vrouw in het ambt in acht te nemen en het onderwerp gedurende die tijd niet meer op de synodeagenda te zetten.

Kinderen aan het avondmaal

Net als in onze kerken doet zich ook binnen de CRC het verschijnsel voor dat kerkleden moeite krijgen met de kinderdoop, hun kinderen niet laten dopen en hen graag willen laten opdragen in de kerk. De synode van 2007 besloot dat de praktijk van het opdragen van kinderen moet worden ontmoedigd en sprak zich opnieuw nadrukkelijk uit voor de kinderdoop. De commissie voor geloofsvorming zal zich de komende jaren bezighouden met dit onderwerp. Deze commissie is jarenlang bezig geweest met studie over geloofsvorming en geloofsopvoeding. Die jarenlange studie leidde in 2006 tot een synodeuitspraak over kinderen aan het Avondmaal. De synode sprak uit dat gedoopte kinderen deel uitmaken van Gods gezin en 'in lijn met de verbondsleer van de Christian Reformed Church uitgenodigd moeten worden om met de rest van de gemeente deel te nemen aan het Heilig Avondmaal'. Dat is volgens de synode geen ontkenning van de noodzaak om je geloof te belijden, maar erkenning van het feit dat 'het geloof binnen de verbondsgemeenschap op veel manieren en op veel niveaus kan worden beleden en niet alleen door dat met woorden uit te spreken'. Er zijn valide theologische gronden, aldus de synode, om het deel hebben aan het verbond de basis te laten zijn voor deelname aan het Avondmaal, zoals dat in het Oude Testament voor het Pascha gold. Maar voor zo'n synodebesluit in de plaatselijke

kerken kan worden uitgevoerd is een wijziging van de kerkorde nodig en daar moet ook de volgende synode ja tegen zeggen. Dat gebeurde in 2007 niet. Aan de commissie voor geloofsvorming werd opgedragen de thematiek opnieuw in studie te nemen. Het resultaat daarvan, een stevig en goed leesbaar studierapport, diende op de synode van 2010. Daarin vat de commissie haar overtuiging in negen punten samen:

1. Alle gedoopten, ongeacht hun leeftijd, zijn lid van de kerk. Het lidmaatschap van de kerk gaat niet in met het doen van openbare belijdenis van het geloof, maar met de doop.
2. We worden uit louter genade aan de Tafel genodigd als leden van Gods Verbondsvolk en niet om onze belijdenis van geloof of om de mate waarin wij de dingen begrijpen.
3. Elke avondmaalsganger wordt opgeroepen te gehoorzamen aan de bijbelse richtlijnen voor deelname aan het Avondmaal op een manier die past bij de leeftijd en de mogelijkheden van de betrokkene.
4. We moeten de richtlijnen voor deelname aan het avondmaal als levengevend geschenk leren zien en niet als een zware last.
5. 1 Korintiërs 11:17-34 is een belangrijk bijbelgedeelte om te begrijpen wat gelovig deelnemen aan het Avondmaal en ongestuurdheid aan de Tafel betekenen en roept op tot grotere eenheid binnen het lichaam van Christus. Dit bijbelgedeelte gaat niet allereerst over de deelname van kinderen, maar richt zich op niet berouwvolle en ongestuurdde volwassenen. Tegelijk hebben deze verzen alle deelnemers aan de Tafel wat te zeggen.
6. De ouderlingen van een gemeente hebben de verantwoordelijkheid om de nodiging tot de Tafel uit genade te doen uitgaan en om de gemeenteleden te stimuleren in gehoorzaamheid aan de viering deel te nemen.
7. Op verschillende momenten in de geschiedenis verviel de discussie over het avondmaal in twee tegenovergestelde fouten:
 - a. Een te grote focus op het bereiken van een bepaald niveau van verstandelijke kennis voorafgaand aan de deelname aan het Avondmaal, en
 - b. Het minimaliseren van het belang van theologische bezinning en van een groeiend inzicht in een diepere wijze van deelname aan het Avondmaal.Spreken over “deelname die past bij de leeftijd en de mogelijkheden” wil beide problemen tegelijkertijd adresseren: in verzet tegen het idee dat kinderen eerst een zeker niveau van begrip moeten bereiken voordat zij kunnen deelnemen, en in verzet tegen de onnadenkende deelname die elke avondmaalsganger zich in de loop van de tijd kan eigen maken.
8. Een openbare geloofsblijdenis verlangen voor de deelname aan het avondmaal kan in sommige omstandigheden een pastoraal wijze praktijk zijn, maar daarvoor is geen bijbelse opdracht en ook onze belijdenisgeschriften vereisen dit niet. Elke kerkenraad moet gehoorzame deelname aan de tafel passend bij de leeftijd en de mogelijkheden van de deelnemers bevorderen, zoals beschreven in de Bijbel en verwoord in de gereformeerde belijdenisgeschriften en mag kiezen daarvoor de eis te stellen van openbare geloofsblijdenis.
9. Het is wenselijk om gemeenschappelijke criteria en bijpassende praktijken te ontwikkelen voor het verwelkomen van kinderen aan de Tafel. Deze gemeenschappelijke principes en criteria, zoals voorgesteld in het rapport, kunnen ons helpen te voorkomen dat elke gemeente, los van de andere gemeenten, zijn eigen weg gaat, ook al kan de praktijk verschillen afhankelijk van de cultuur en de context waarin de gemeente functioneert.

Op grond van het rapport besloot de synode het volgende: Alle gedoopte leden met een geloof dat past bij hun leeftijd en mogelijkheden (age- and ability-appropriate faith) zijn welkom aan de

Tafel van de Heer. Ze worden opgeroepen om de schriftuurlijke eisen voor deelname aan het Avondmaal te gehoorzamen (bijv. om 'zichzelf te onderzoeken', om 'het Lichaam te onderscheiden', om 'de dood van de Heer te verkondigen', om 'op anderen te wachten') op een manier die past bij hun leeftijd en mogelijkheden, onder opzicht van de ouderlingen. Die hebben de verantwoordelijkheid om de gemeenteleden te stimuleren dankbaar en gehoorzaam deel te nemen aan de Avondmaal door aanmoediging, onderwijs en accountability (elkaar aanspreken). Het afleggen van een openbare geloofsbelijdenis voordat men aan het Avondmaal kan deelnemen is geen eis van de Bijbel of de belijdenisgeschriften. Tegelijk kan het wel een vitale rol spelen in de geloofsopvoeding en pastoraal waardevol zijn met het oog op de deelname aan het Avondmaal.

Het waardevolle commissierapport, dat via www.crcna.com is te downloaden, kan ook in onze Nederlands Gereformeerde situatie goede diensten bewijzen.

Belhar belijdenis

De belijdenisgeschriften van de Reformatie zijn voor de CRC (net als bij ons de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels) geen museumstukken. Men kiest ervoor ze bij de tijd te houden en ook in de eenentwintigste eeuw te laten weerspiegelen wat de kerk gelooft en belijdt. Dat is in de afgelopen jaren op diverse momenten gebleken. Het na grondige studie tussen haken zetten van de passage over de Paapse mis in antwoord 80 HC, waarover wij in ons vorige rapport berichtten, is daar een voorbeeld van. Diezelfde houding blijkt ook uit het principebesluit van de synode van 2009 om naast bovengenoemde confessies de Belhar-belijdenis te aanvaarden als vierde belijdenisgeschrift van de kerk. De synode van 2012 zal daarover een definitief besluit nemen. Tot die tijd kunnen de plaatselijke kerken en classes deze belijdenis bestuderen en zich daarover uitspreken.

De Belhar-belijdenis werd in 1986 in het door raciale spanningen geteisterde Zuid-Afrika aangenomen door de Nederduits Gereformeerde (kleurling) Sendingkerk. Het document legt - in een mix van geloofsbelijdenis en verwerping van dwalingen - getuigenis af van wat de Bijbel naar het oordeel van deze kerk zegt over eenheid, gerechtigheid en verzoening in een samenleving, waarin verschillen in ras en welvaart de samenleving verdelen. Sindsdien heeft een aantal protestantse kerken in de wereld de Belhar-belijdenis aanvaard. De CRC-synode toonde zich niet gevoelig voor de waarschuwing van twee blanke Zuid-Afrikaanse zusterkerken dat zij over deze beslissing geraadpleegd zouden moeten worden. De CRC hoorde in de Belhar-belijdenis de echo van het bijbelwoord: *'Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de HEER van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God.'* (Micha 6:8), stemde in met de inhoud ervan en herkende in de Belhar-confessie de kenmerken van een belijdenisgeschrift dat niet 'wordt niet gemaakt, maar geboren, vaak in een situatie van geloofsstrijd waarin gelovigen zich in een bepaalde context door de Geest gedwongen voelden tot een vernieuwd naspreken van de Schrift' (J.C. Schaeffer, *De aard van de binding aan de belijdenis*; TSB-studie).

Het is boeiend en leerzaam om te zien hoe de CRC met de Belhar-belijdenis omgaat. Het is een nieuw bewijs dat belijden als het naspreken van Gods Woord in een concrete situatie als een getuigenis van de waarheid tegenover concrete dwalingen voor de CRC niet maar een zaak van een ver verleden, maar van een 21^e eeuwse actualiteit is. Een houding waar wij als kerken het nodige van kunnen leren.

Eigentijds geloofsgetuigenis

Naast de geloofsbelijdenissen uit de eerste eeuwen en uit de zestiende eeuw kent de CRC een eigentijds geloofsgetuigenis met de naam ‘Our World Belongs to God, a Contemporary Testimony’. Dit hedendaags geloofsgetuigenis, naar het voorbeeld van vergelijkbare geloofsgetuigenissen uit de Koreaans Presbyteriaanse kerken, werd voor het eerst opgesteld in 1987. In het ‘Our World Belongs to God’ belijdt de CRC haar algemeen en ongetwijfeld christelijk geloof niet alleen in eigentijdse bewoordingen, maar ook in relatie tot de tijd waarin wij leven en de uitdagingen en bedreigingen die in deze tijd op de gemeente van Christus afkomen. In 2008 was het de hoogste tijd om dit hedendaags geloofsgetuigenis bij te schaven en te actualiseren.

‘Our World belongs tot God’ is een mooi voorbeeld van wat de CCS (NGK) en DKE (GKV) in 2006 aan het slot van de gezamenlijke Balans over de belijdenis onder het motto ‘Nieuw belijden’ schreven: ‘De inzichten die onze gereformeerde voorvaders formuleerden in de belijdenisgeschriften, moeten ook dienstbaar aan en vruchtbaar voor het heden worden gemaakt. Wij erkennen en herkennen de geestelijke gemeenschap met hen in de fundamentele vragen van het geloof. Daarom willen we ook altijd voortbouwen op de basis die is gelegd in de gereformeerde confessie. Dat kan enerzijds betekenen dat wij vroeger geformuleerde geloofswaarheden toepassen in onze eigen tijd. We doen dat in gemeenschap met de kerk van Christus in alle eeuwen en op alle plaatsen. Anderzijds kan dit betekenen dat wij vandaag tot nieuw belijden komen. Gods Geest kan in elke tijd de ogen van mensen openen voor schriftuurlijke inzichten die aanzetten tot nieuw belijden. En ook de geestelijke strijd die vandaag gevoerd wordt, dringt tot zulk belijden. Daarbij hoeft het niet te gaan om het formuleren van nieuwe belijdenisgeschriften, maar valt ook te denken aan nieuwe vormen van belijden. Een gemeenschappelijk getuigenis in deze tijd, zonder dat dit de status heeft van een belijdenisgeschrift, kan dienen tot eer van God, tot opbouw van de kerk en als een appél in de wereld waarin wij vandaag leven. Tot het geven van een dergelijk getuigenis voelen wij ons vanuit GKV en NGK gezamenlijk geroepen’. De LV Zwolle 2007 heeft ingestemd met de Balans en daarmee met deze slotpassage. Het vernieuwde geloofsgetuigenis van onze Amerikaanse zusterkerk vormt een stimulans om het bovenstaande serieus te gaan nemen. De NGK Ede werkt aan een Nederlandse vertaling van dit document. Die kan een prikkel vormen om in Nederland met zo’n eigentijds geloofsgetuigenis aan de slag te gaan.

Zowel de oude als de nieuwe versie van ‘Our World Belongs to God’ zijn, net als andere documenten en rapporten van de CRC, eenvoudig via internet te vinden. De versie-2008 is ook als bijlage bij dit rapport gevoegd.

Revisie ondertekeningsformulier

Daarnaast wordt ook het ondertekeningsformulier waarmee predikanten (en andere ambtsdragers) zich binden aan de leer van de kerk, op grond van een synodebesluit uit 2005 aan revisie onderworpen. De taal is voor het gevoel van veel CRC-leden die van vele decennia geleden en de setting nogal juridisch. En de sfeer die het formulier ademt, wordt in de CRC eerder beleefd als een rem op en een ontmoediging van nieuwe theologische bezinning in het licht van de Bijbel dan als een stimulans daarvoor. Daarom heeft een commissie een paar jaar geleden opdracht gekregen de binding aan de belijdenis op een nieuwe, uitdagende en uitnodigende manier te verwoorden. Regelmatig brengt deze commissie verslag uit over haar werkzaamheden; een en andermaal is een nieuwe versie van het ondertekeningsformulier voor commentaar naar de

plaatselijke gemeenten en de classes gestuurd. Met de reacties uit de kerken gaat de commissie vervolgens opnieuw aan de slag, waarna de synode de uitkomst beoordeelt en zondig bijstuurt. Aan de synode van 2010 werd een nieuwe versie van het ondertekeningsformulier gepresenteerd. De nieuwe naam van het formulier, met veel nadruk op het woord ‘verbond’, roept herinneringen op aan het ‘Verbindingsformulier’ zoals het formulier sinds de laatste AKS-revisie in onze kerken bekend staat. Over de inhoud zegt de verantwoordelijke commissie dat het meer de sfeer ademt van een lied dat gezongen moet worden dan van een notariële acte die ondertekend moet worden. Het is de bedoeling dat de synode van 2011 een nieuwe tekst vaststelt. Maar eerst is er opnieuw een forse consultatieronde langs de plaatselijke kerken en de classes.

Charismatische beweging

In 2009 deed de synode van de CRC een aantal uitspraken over de charismatische beweging waaruit een positief-kritische houding tegenover deze ontwikkelingen spreekt. De synode-uitspraken vloeiden voort uit het rapport van een in 2004 ingestelde studiecommissie over de zogenaamde ‘derde golf’, waaraan in Amerika de namen van theologen als Peter Wagner, John Wimber en Jack Deere zijn verbonden en die zich in West-Europa onder meer in New Wine manifesteert. Volgens de synode moet de kerk aangemoedigd worden om alles wat Gods Geest te bieden heeft, met beide handen aan te pakken. Daarom is er geen reden om een bord ‘verboden toegang’ te plaatsen bij de charismatische vernieuwingsbeweging binnen de kerken, al zijn hier en daar waarschuwingen tegen ontsporing op hun plaats, aldus de synode.

De ‘derde golf’ heeft binnen de CRC her en der invloed, hoewel meer in het Canadese dan in het Amerikaanse deel van de kerk. Die invloed wordt zichtbaar in de uitkomsten van een onderzoek naar de ervaringen en opvattingen van CRC-predikanten dat in 2006 werd uitgevoerd. Daaruit blijkt dat veel predikanten in hun werk met charismatische uitingsvormen in aanraking komen: ruim een op de drie predikanten heeft conferenties, cursussen of workshops over bevrijdingspastoraat, (innerlijke) genezing of tekenen en wonderen bijgewoond; een op de vier dominees werkt met de Alphacursus en een op de vijf gebruikt ander toerustingsmateriaal uit charismatische hoek. Vallen in de Geest en tongentaal tijdens de kerkdienst hebben maar weinig predikanten meegemaakt en ook met spontane genezingen, het uitspreken van profetieën en het uitdrijven van demonen heeft minder dan 20% ervaring. Veel meer ervaring hebben de predikanten met ministrygebed in de gemeente.

Onbekendheid met deze verschijnselen in de eigen gemeentelijke praktijk leidt overigens niet tot een negatieve houding tegenover tekenen, wonderen en bijzondere geestesgaven. Veel predikanten bepleiten meer ruimte in de kerk voor gebed om genezing, al dan niet in speciale genezingsdiensten, ministrygebed, ziekenzalving, e.d.

Het commissierapport trekt naar eigen zeggen de grondlijnen door van een eerder CRC-rapport in 1973 over de toenmalige Pinkster- of charismatische uitingen en opvattingen. Toen al werd nadrukkelijk afstand genomen van de traditionele gereformeerde opvatting dat de bijzondere geestesgaven en –uitingen alleen voor de beginperiode van de christelijke kerk bedoeld waren. Het rapport zegt met nadruk voor de beoordeling van de hedendaagse charismatische beweging een gereformeerde beoordelingskader te willen hanteren: ‘Verlossing is herschepping, herstel van de schepping zoals die door God was bedoeld. In de verlossing blijft God de Vader trouw aan zijn scheppingswerk, koopt God de Zoon de schepping los uit de boeien van de zonde en werkt God de Heilige Geest, die onze aandacht op Christus richt, via de lijnen en structuren van de geschapen werkelijkheid. Gods verlossingswerk heeft een bovennatuurlijke oorsprong en getuigt

van een bovennatuurlijke kracht, maar gebruikt middelen en heeft effecten die door en door natuurlijk en scheppingsmatig zijn. Zo gebruikt God woorden om nieuw leven in ons te wekken en benut Hij onze emoties om onze harten te doen overvloeien van vreugde. Hij gebruikt de spraakcentra in onze hersens om gelovigen de gave van de tongentaal te geven en bedient zich van het gezinsleven om kinderen in de verbondsgemeenschap met Hem op te nemen. Zoals kinderen een gave van God zijn en niettemin door natuurlijke processen ter wereld komen, zo zijn alle gaven van de Geest ten diepste scheppingsgaven. Overal waar de Heilige Geest de gewone patronen van Gods scheppingswerk bevrijdt en weer richt op de eer van Christus, daar hebben we met ‘charismatische’ verschijnselen te maken’.

Volgens het rapport bewaart deze gereformeerde nadruk op het herscheppende karakter van het werk van Gods Geest gelovigen en gemeenten voor een elitaire houding die doet alsof christenen die niet in tongen spreken of sceptisch staan tegenover de gave van profetie, maar wel actief zijn in diaconaal werk of in het christelijk onderwijs, niet met de Geest vervuld zijn. Ook waarschuwt het rapport om niet alleen dat wat men de eerste, tweede en derde charismatische golf noemt als ‘golven van Gods Geest’ te typeren: overal waar het evangelie wordt verbreid en overal waar mensen worden bevrijd uit bijgeloof en onderdrukking is Gods Geest aan het werk: ‘Het ene werk van Gods Geest is niet waardevoller dan het andere’. Tegelijkertijd leidt deze gereformeerde visie op de Geest als de grote Herschepper in het rapport tot een ontspannen en positieve houding tegenover hedendaagse manifestaties van de bijzondere geestesgaven uit het Nieuwe Testament. Voor een argwanende of afwerende houding ziet het rapport geen plaats: ‘Er is alle reden om het gebruik van deze gaven te verwelkomen en aan te moedigen en ze te zien als een aanvulling op en ondersteuning van de andere, meer ‘gewone’ gaven van de Geest’. Met direct aansluitend de vermaning om vooral niet te denken dat spontaniteit en emotionaliteit charismatischer en geestrijker zijn dan gelovige regelmaat of intellectueel inzicht.

Het rapport bespreekt ook uitvoerig de charismatische uitingen waarover in de kerken in het Westen de meeste onenigheid bestaat: profetie, (innerlijke) genezing, bevrijdingspastoraat en geestelijke oorlogvoering en onderwerpt die aan een bijbelse beoordeling. Per onderdeel wordt aangegeven wanneer sprake is van gezond bijbels denken en handelen en waar dingen ontsporen. Het CRC-rapport noemt een aantal criteria om bijzondere uitingen aan te toetsen en te beoordelen, of ze van Gods Geest komen. Verder bevat het rapport een tweetal protocollen die beschrijven hoe plaatselijke gemeenten omgaan met het ontvangen en doorgeven van profetische woorden. De synode van 2009 deed een aantal uitspraken in de lijn van het (meerderheids)rapport, maar zond ook het minderheidsrapport met een kritischer insteek tegenover de charismatische beweging naar de kerken.

Het uitvoerige commissierapport geeft een grondige en positief kritische bespreking van wat vanuit charismatische kring in onze tijd de gereformeerde wereld binnenkomt. Het kan daarom een waardevolle bijdrage leveren aan het noodzakelijke gesprek over de charismatische beweging binnen kerken die gereformeerd willen zijn en blijven.

Homoseksualiteit

Tenslotte nog een enkel woord over het onderwerp homoseksualiteit dat de gemoederen in de CRC van tijd tot tijd in beroering brengt. De in 1973 getrokken en in 2002 bevestigde officiële kerkelijke lijn is, dat homoseksuele relaties ‘onverenigbaar zijn met Gods wil, geopenbaard in de Heilige Schrift’. Binnen dat kader wordt ingezet op een pastorale omgang met homoseksuele

kerkleden in liefde, wijsheid en geduld. In de afgelopen jaren is gebleken dat die lijn in de CRC nog steeds breed wordt gedeeld. Dat werd duidelijk uit de discussies en besluiten over de CRC-gemeente in Toronto die in 2002 besloot om kerkleden met een homoseksuele relatie van liefde en trouw verkiesbaar te verklaren voor de ambten in de gemeente. Dat besluit veroorzaakte veel onrust en protest binnen de CRC. Toen de classis Toronto volgens velen te lang wachtte met ingrijpen, nam de synode in 2005 zelf het heft in handen. Er werd een appèl op de gemeente gedaan om ‘duidelijk en ondubbelzinnig’ de eerder genoemde kerkelijke besluiten over homoseksualiteit te volgen en de praktijk in de gemeente daarmee in overeenstemming te brengen. Dat appèl plus de dreiging dat de gemeente zich bij weigering buiten het kerkverband zou plaatsen, leidden ertoe dat Toronto zijn besluit introk.

Toch laten CRC-leden van tijd tot tijd in interviews of andere publieke statements merken dat ze sympathie hebben voor de aanvankelijke keus van Toronto. Uitspraken van enkele studenten en docenten van Calvin College in die richting leidden in 2009 tot een officiële verklaring van het curatorium van dit CRC-instituut, dat het verdedigen door docenten en stafleden van homorelaties en het homohuwelijk onaanvaardbaar is. Die uitspraak viel vervolgens weer slecht bij een aantal studenten en docenten, omdat die zonder overleg met docenten en stafleden van Calvin was gedaan en vooral omdat die, veelal lid van de CRC, een slot op de mond gezet voelden in een academisch klimaat waar mensen moeten kunnen zeggen wat ze vinden.’

Homoseksualiteit is tevens een onderwerp dat regelmatig de kolommen van The Banner, het maandblad van de CRC vult. Die bijdragen, vaak van homo’s die lid zijn of waren van de CRC of van hun ouders, gaan over het algemeen over de vraag, hoe de plaatselijke gemeente met behoud van haar principiële overtuiging een thuis kan bieden aan homo’s die Jezus Christus kennen en Hem willen volgen.

De classis Grand Rapids East heeft bij de synode-2011 een voorstel ingediend om een studiec commissie te benoemen ‘om het onderwijs van de Schrift inzake homoseksuele oriëntatie en praxis opnieuw tegen het licht te houden’. Af te wachten is, of de synode dit voorstel zal volgen.

Ook in de relatie met de Protestantse Kerk in Nederland is homoseksualiteit een heet hangijzer. De CRC had van oorsprong een zusterkerkrelatie met de Gereformeerde Kerken in Nederland, waarbij – anders dan in de relatie met de NGK – de toegang tot de kansel en de avondmaalstafel aan beperkingen onderhevig waren. Bij het opgaan van de GKN in de PKN werd de relatie opnieuw onder de loep genomen. Vanwege het nieuw ontstane kerkgenootschap werd de relatie met de bijbehorende beperkingen opgeheven. Dit leek te gebeuren in de hoop een volwaardige relatie met de PKN te kunnen aangaan. Vanwege zorgen rond de omgang met de Schrift en met homoseksualiteit in de PKN, maar ook vanwege zorgen over de berichten over atheïsme onder PKN-predikanten, kwam het op de CRC-synode toch niet tot zo’n besluit. Niettemin blijft CRC (mede op dringend verzoek van de Gereformeerde Bond) zoeken naar manieren om de PKN niet los te laten, maar de relatie met deze kerk nieuwe inhoud te geven. Daarbij signaleerde de CRC-commissie op de synode van 2008 dat de PKN probeert ‘in een radicaal seculiere Europese context’ naar buiten toe een ‘gereformeerd getuigenis’ te geven en naar binnen toe gaat voor geestelijke vernieuwing.

Samenvatting

Samenvattend: we herkennen in de CRC zusterkerken die gereformeerde kerken van de 21^e eeuw wil zijn, met een hart voor verlorenen en het gezicht naar de wereld, open voor nieuwe inzichten en ontwikkelingen, en deze toetsend aan Gods Woord. Daarom hebben we ook van tijd tot tijd via Opbouw aandacht gevraagd voor waardevolle studies die in deze kerken worden verricht en voor inspirerende keuzes die deze kerken maken. Het blijft spijtig dat de barrières van taal en afstand verhinderen dat onze kerken meer dan op deze bescheiden wijze profiteren van wat God in en aan de CRC heeft gegeven.

4. VOORSTEL VOOR BESLUITVORMING

De kerken, in Landelijke Vergadering bijeen in Houten,

Met betrekking tot de GKSA

Constateren

1. Sinds 1959 werken de volgende kerken in samenwerking met de GKSA in de zending onder de Zoeloes in Zuid-Afrika:
 - _ Kampen en samenwerkende kerken.
 - _ Den Haag, Leerdam en Spakenburg en samenwerkende kerken, sinds december 2003 verenigd in de NGZN (ambtelijk secretaris ds. W. Molemaker).
 - _ Stichting Zending Zuid Afrika, waarin verschillende kerken zich aan hebben verbonden.
2. Uitgezonden naar Zuid-Afrika zijn: ds. T. Baron (NGZN)
 - _ dr. M.J. de Haan (Kampen)
 - _ dr. J.J.F. Krüger (NGZN)
 - _ ds. S.J. Veenstra (Wormer) ds. J.G. Vel Tromp (Kampen)
3. Voorheen had de NGK zusterkerkrelaties met de GKSA (synode Potchefstroom) en de GKSA (synode Middellande).
4. Sinds 2008 zijn de structuren van de GKSA geïntegreerd
5. De uit het zendingswerk ontstane gemeenten zijn lid van de classes KwaZulu-Natal Noord en KwaZulu-Natal Zuid van de GKSA

Overwegen

1. De GKSA stellen grote prijs op de zusterkerkrelatie met de NGK.
2. Het zendingswerk onder de Zoeloes gebeurt onder verantwoordelijkheid van de geïnstitueerde Zoeloe-sprekende gemeenten.
3. De Zoeloe-sprekende gemeenten zijn voor een groot deel financieel nog afhankelijk van de NG gemeenten waaruit ze zijn ontstaan, al is er in sommige gemeenten een groeiende verantwoordelijkheid op dit punt te constateren.

Spreken uit

1. De NGK zijn dankbaar voor de al meer dan een halve eeuw durende goede relaties met onze broeders en zusters in de GKSA van alle bevolkings- en taalgroepen.
2. De NGK zijn verheugd over de groeiende integratie van de structuren van de GKSA.
3. De NGK zijn blij met de kansen die de Heer ons gegeven heeft in onze samenwerking met de GKSA om het evangelie te brengen onder de Zoeloes. Zij zijn ook dankbaar voor de vruchten die de Heer op het werk heeft gegeven.

Besluiten

1. De zusterkerkrelatie met de GKSA voort te zetten.
2. Zich samen met de GKSA te bezinnen op haar partnershiprelatie met de Zoeloesprekende gemeenten, die de verantwoordelijkheid voor zending in hun eigen gebieden overgenomen hebben van de kerken in Nederland.

Met betrekking tot de andere zusterkerken

Spreken uit

1. De NGK zijn dankbaar voor de contacten met buitenlandse zusterkerken;
2. Zij hebben begrip voor het feit dat niet alle contacten intensief kunnen worden onderhouden;
3. Zij zijn van mening dat het opnieuw zoeken van contacten met de Orthodox Presbyterian Church op dit moment niet zinvol is

Besluiten

1. contacten te blijven zoeken en onderhouden met de Églises Reformées Évangéliques Indépendantes de France, de Vrije kerken van Oost-Soemba, de Christian Reformed Churches of Australia, The Reformed Church of Japan, de Christian Reformed Church in North America, de Presbyterian Church in Korea en eventueel andere kerken van gereformeerd belijden;
2. Geen pogingen te ondernemen de contacten met de Orthodox Presbyterian Church te herstellen.

Met betrekking tot andere kerken:

Besluiten

1. De wenselijkheid en mogelijkheid te onderzoeken van een zusterkerkrelatie met de Spaanse reformatoren kerken van Barcelona en Tenerife;

Met betrekking tot andere taken:

Besluiten

1. Zich te bezinnen op de mogelijkheden van een faciliterende rol ten aanzien van contact met en steun aan plaatselijke kerken in landen waar tot nog toe geen contacten mee bestaan, door gebruikmaking van contacten met internationaal werkende organisaties, kerkleden die zijn uitgezonden naar andere landen e.d.;
2. Voort te gaan met het verstrekken van informatie over onze kerken aan belangstellenden via internet en via rechtstreekse contacten;
3. Bezinningsmateriaal uit buitenlandse kerken toegankelijk te maken o.a. via Opbouw en internet voor onze kerken, voor zover dit materiaal voor de eigen bezinning van belang kan zijn;
4. Aan de kerken met het oog op de volgende Landelijke Vergadering te rapporteren over haar werkzaamheden.

BIJLAGE 1

Toespraak van A.H. Reitsema op de Algemene Synode van de GKSA te Potchefstroom, gehouden op 14 januari 2009*.

Geachte voorzitter van de synode, broeders en zusters,

Het is mij een bijzonder groot genoegen om u de groeten te mogen doen van de Nederlands Gereformeerde Kerken.

Dit voorrecht is des te groter, omdat ik u mag begroeten met: “Nda”, “Dumelan”, “Molweni”, “Goeiemiddag” en “Sanibona bazalwane”! Een veelkleurigheid van talen, die de rijke schakering van de Gereformeerden in dit land weerspiegelen.

Ik mag samen met u de Here danken, dat Hij uw kerken 150 jaar lang bewaard heeft. Dat is een geweldige zegen! Ik heb mijn overgrootmoeder nog gekend. Zij was geboren rond het beginjaar van uw kerken in 1859. Toen ik klein was en zij ziek op bed lag, vroeg ik haar eens: “Oma, u kunt niet meer naar de kerk hè?” Zij antwoordde: “Maar ik kan nog wel voor jou bidden m’n jongen”. Ik denk, dat uw ‘oumagrootjies’ ook voor u gebeden hebben. De Here heeft hun gebeden verhoord. We zijn Hem dankbaar vandaag.

Er is nog een ander jubileum waarvoor ik mag danken. Het is dit jaar een halve eeuw geleden, dat de samenwerking tussen onze kerken en de GKSA tot stand kwam. De Gereformeerde Kerk van Pietermaritzburg sloot toen een overeenkomst met ons, waardoor mijn collega, ds. Hans Vonkeman, kon beginnen met zending onder de Zoeloes in Zuid-Natal.

Ons het ’n lank pad saam geloop as kerke. Ek dink met dankbaarheid terug aan broers soos Hennie Coetsee en Dems v.d.Merwe wat Deputate vir Sending was, toe ek as jong sendeling begin het, nou 40 jaar gelede. Hulle was groot voorbeelde vir my. Ek het baie van hulle geleer. Danksy die samewerking in die Sending onder die leiding van die Gees is daar nou in Kwa-Zulu gemeentes van die Heer en broeders predikante, wat dankbaar is, dat hulle Gereformeerd mag wees. Hulle is bly om met u fees te vier hierdie jaar, omdat die liefde vir die Heer ons verenig. In Nederland word baie gebid vir die kerke in Suid-Afrika. Ons is ons bewus van die geweldige uitdagings, waar die Christene in hierdie land voor staan. U situasie kan vergelyk word met die in Holland. Toe ek in 1968 uitgestuur was as sendeling, was ander volke ver weg. Nou is ek terug in Holland na ’n lewe lank in die sending en ek ontdek, dat die volke naby gekom het. Meer as 50% van die bevolking van die groot stede in my geboorteland is nie in Nederland geboren nie. Daar is baie meer Moslims op die plekke as Gereformeerdes. Die Heer het die sendingveld na ons toegebring. Om nog maar nie te praat van die ontkerstening nie, wat sy duisende verslaan onder die oorspronklike bevolking. ’n Geweldige uitdaging! As ons sou kyk na die teenstand, sou ons moed verloor. Maar soos die voorsitter sondag in sy preek gesê het: “Die Heer is met ons”.

But, He asks obedience from us. The specific character of Reformed Christians is their orthodoxy. Their love for the truth, love for God’s word, love for our Lord Jesus. This is why I have always felt at home with you. And indeed, if we give that up we might as well close the church. But the love for the truth has to go hand in hand with love for each other and for others: orthopraxy. That is where the proof comes, whether our faith is genuine or not. Here we will be tested in the times that lay ahead. Do we have a heart for those around us who do not yet know Christ? Even if they come from different ethnic backgrounds than we ourselves? This is the challenge here in South Africa but also in the Netherlands.

Only if we focus on that task, will there be a future for our Churches. If we don't, we lose our birthright and will end up on the trash heap of history. Like the churches of Ephesus, Thyatira, Smyrna and many others before us. It is a frightening thought, that in Turkey there once were thousands of Christian Churches, but today barely a thousand Christians in a sea of 80 million Muslims.

Brothers and sisters we are thankful today. I recently spent some weeks in Uganda training a group of 110 church leaders who had no theological training. The church is growing fast in that country, but the seminaries cater only for the elite. The front soldiers are those who are not paid and unfortunately often not trained. A similar situation exists in this country. I am especially thankful, that this synod decided to give special attention to the training and equipping of elders. This is not just a decision for the Afrikaans speaking churches, but has enormous potential for the church in Africa.

This is the first time, that the multicultural aspect of this country is reflected in the general synod. I used to attend the synod Midlands. The number of representatives in those meetings was usually more than a hundred. I miss many of our black brothers here. I hope, that in the future you may find ways to get the colors a bit more balanced in the composition of the synod. But I'm very thankful for what has been achieved. One white delegate remarked, that he was willing to wear earphones the next synod. Maybe you should occasionally take them off altogether, to celebrate a little chaos and get a taste of Pentecost, when each speaks his own language and the outsiders will tell us, that we've drunk too much wine. Let them. I can assure you, that it will taste very good.

Broers, ek sluit af. Ons van die Nederlands Gereformeerde Kerke bly voor u bid. Bid ook asseblief vir ons in Europa. Mag die Here ons sien en ons help om die taak wat ons wag aan te pak met liefde voor ons Heiland, trouw aan sy woord en met aanvoeling vir mekaar.

Siyanifisela isibusiso seNkosi!

Baie dankie.

* De begroetingszitting werd gehouden in het gebouw van de Gereformeerde kerk Potchefstroom-Noord. Daar was geen vertaalgelegenheid. De toespraak werd gehouden in het Nederlands, Afrikaans en Engels met enkele groetwoorden in het begin in het Venda, Tswana en Sotho, Xhosa, Afrikaans en Zoeloe en aan het slot een zegenwens in het Zoeloe.

BIJLAGE 2

Groet aan de synode van de EPRE 2009, uitgesproken door H. Horsman

Monsieur le Président, membres du synode, soeurs et frères :

Dans son épître aux Philippiens l'apôtre Paul dit : Je rends grace à mon Dieu de tout le souvenir que je garde de vous, ne cessant, dans toutes mes prières pour vous tous, de manifester ma joie au sujet de la part que vous prenez à l'évangile depuis le premier jour jusqu'à maintenant. Je suis persuadé que celui qui a commencé en vous cette bonne oeuvre la rendra parfaite pour le jour de Jésus Christ.

Il est bon de constater que nous pouvons penser l'un à l'autre, que nous pouvons prier l'un pour l'autre est, aussi, rendre grace pour la fraternité que nous connaissons mutuellement. Rendre grace pour la fraternité au delà des frontières.

Venant de l'autre côté de la frontière, j'ai l'honneur de vous saluer de la part de nos églises, les Églises Néerlandais Réformées.

Parmi les différents unions d'églises protestantes réformées que l'on trouve aux Pays Bas nous formons une groupe minoritaire confessante évangélique, comptant environs 32.000 personnes, divisé en 91 communautés, desservis par 82 pasteurs. Il y a aussi une trentaine de pasteurs en retraite, dont moi je suis un.

Ensemble nous essayons de vivre la vie chrétienne, encourageant l'un l'autre, confortés par l'évangile, qui est prêché tous les dimanches dans nos temples.

La situation ecclésiastique aux Pays Bas se change lentement. Il y a quelques années les deux groupes protestantes les plus nombreux se sont réunis tandis que les églises Luthériennes, qui sont beaucoup moins nombreux, s'y sont joints aussi.

Ensemble ils ont formé « l'Église Protestante des Pays Bas ».

La raison de cette union était qu'il n'y avait guère de différence entre les deux groupes qui sont tous les deux pluralistes. Au fur et à mesure le libéralisme a pénétré les églises autrefois conservatrices.

Dans la grande église protestante des Pays Bas on trouve des pasteurs très strictes mais à l'autre côté aussi un pasteur qui nie l'existence de Dieu.

Nos églises cherchent l'unité avec autres Unions d'églises confessantes. Il y a des contacts pendant longtemps déjà, mais il semble que les divisions naissent beaucoup plus facilement que l'unité. Néanmoins sur le niveau local on voit des développements encourageantes. Par exemple: en avril je présiderai, si le Seigneur le veut, un culte dans l'un des églises qui nous ont rejettés il y a 40 ans. La génération d'aujourd'hui a d'autres idées que ses ancêtres.

Quelques développements récents dans nos églises :

La formation de futur-pasteurs est maintenant concentré à l'université de Apeldoorn. La plupart des sujets est enseignée par les professeurs de cette université et quelques sujets par nos propres enseignants. Auparavant ceux qui se préparaient pour le ministère étaient dispersés sur des universités différentes.

Une autre décision concerne le pasteur féminin.

Le synode de 2004 avait déjà prononcé qu'il n'est pas contraire aux écritures de nommer de soeurs au ministère de pasteur, mais la décision définitive n'était prise qu'en 2007, parce qu'il y avait quelques églises qui n'étaient pas d'accord et on cherchait un sentier pour aller ensemble. Au moment on a installé la première pasteur féminin. Ça signifie la fin d'une discussion de plus que trente ans.

Les défis que nous rencontrons aujourd'hui sont difficiles et exigeants. Malheureusement le processus de sécularisation continue encore toujours. Comment tenir l'équilibre entre changement et la préservation de ce qui est bon. Comment garder la jeunesse ? Leur questions et leur situation sont tellement différents de ceux de leurs parents ! L'avenir ne semble pas très prometteur. Mais l'avenir ne dépend pas de nos forces ni de nos efforts, mais est entre les mains de notre Père qui a tant aimé le monde qu'il a donné son fils unique afin que quiconque croit en lui ne perisse point mais qu'il ait la vie éternelle.

Monsieur le président, on vous souhaite un bon et fécond synode. Que ses décisions soient bénéfiques pour la vie des églises et pour le royaume de Dieu. Que Dieu vous bénisse et vous garde.

BIJLAGE 3

Our World Belongs to God: A Contemporary Testimony

(Adopted by Synod 2008)

Preamble

1. As followers of Jesus Christ, living in this World - which some seek to control, and others view with despair - we declare with joy and trust:
Our world belongs to God!

For God's ownership of all things, see Psalm 24:1 (quoted in 1 Cor. 10:26), Job 41:11, and Deuteronomy 10:14. That this is also "our world"—given to the human race to keep and care for—is one of the themes of the creation stories in Genesis 1 and 2.

2. From the beginning, through all the crises of our times, until the kingdom fully comes, God keeps covenant forever: Our world belongs to God!
God is King: Let the earth be glad!
Christ is victor: his rule has begun!
The Spirit is at work: creation is renewed!
Hallelujah! Praise the Lord!

For God's faithfulness, see, among many passages, Psalm 89, 117, 145; Romans 8:31-39; and Hebrews 10:23. For the victory of God in Christ and the rule of Christ, see 1 Corinthians 15:54-57, Philippians 2:9-11, and Revelation 1:13-18. For the Spirit's work renewing creation, see Genesis 1 and Romans 8.

3. Still, despair and rebellious pride fill the earth: some, crushed by failure or broken by pain, give up on life and hope and God; others, shaken, but still hoping for human triumph, work feverishly to realize their dreams.

As believers in God, we also struggle with the spirits of this age, resisting them in the power of the Spirit, testing them by God's sure Word.

Psalm 2 expresses the rebellious spirit of the human race. See also Romans 1-3. Ephesians 6:10-17 describes the struggle of believers with the spirits of the age. On testing the spirits, see 1 John 4.

4. Our world, fallen into sin, has lost its first goodness, but God has not abandoned the work of his hands: our Maker preserves this world, sending seasons, sun, and rain, upholding all creatures, renewing the earth, promising a Savior, guiding all things to their purpose.

See Genesis 3; 9:8-16; Psalm 104, especially verse 30; Matthew 5:45; and Acts 14:17. For the promises of a Savior, see Genesis 3:15; Isaiah 7:14; 11:1-5; 42:1-7, 53; and Micah 5:2.

5. God holds this World with fierce love. Keeping his promise, he sends Jesus into the world, pours out the Holy Spirit, and announces the good news: sinners who repent and believe in Jesus live anew as members of the family of God - the firstfruits of a new creation.

For God's fierce love, see Hosea 11, especially verses 10-11. For statements of the gospel message, see John 3:1-21, Acts 2:36-39, Romans 10:7-11, and Ephesians 2:1-10. For "firstfruits," see Leviticus 23:9-14 and James 1:18.

6. We rejoice in the goodness of God, renounce the works of darkness, and dedicate ourselves to holy living. As covenant partners, set free for joyful obedience, we offer our hearts and lives to do God's work in the world. With tempered impatience, eager to see injustice ended, we expect the Day of the Lord. We are confident that the light which shines in the present darkness will fill the earth when Christ appears.

Come, Lord Jesus.

Our world belongs to you.

Among the texts referenced in this paragraph, see Matthew 5:17-20, 48; John 1:1-5, 9-13; 3:19-21; Romans 12:1-2; Galatians 5:1, 13-25; 1 Thessalonians 4:16-5:11; 2 Peter 3; 1 John 2:7-11; and Revelation 22:20.

Creation

7. Our world belongs to God - not to us or earthly powers, not to demons, fate, or chance. The earth is the Lord's.

For references, see the first paragraph.

8. In the beginning, God - Father, Word, and Spirit - called this world into being out of nothing, and gave it shape and order.

See Genesis 1, where Creator, Word, and Spirit call creation into order. For the role of the Word in creation and Jesus as the Word, see John 1:1-14.

9. God formed sky, land, and sea; stars above, moon and sun, making a world of color, beauty, and variety - a fitting home for plants and animals, and us - a place to work and play, worship and wonder, love and laugh. God rested and gave us rest. In the beginning everything was very good.

On creation, besides Genesis 1 and 2, see Psalm 19; 33:6-9; and 104.

10. Made in God's image to live in loving communion with our Maker, we are appointed earthkeepers and caretakers to tend the earth, enjoy it, and love our neighbors. God uses our skills for the unfolding and well-being of his World so that creation and all who live in it may flourish.

For the image of God, see Genesis 1:26-27; 9:6; Ephesians 4:24; Colossians 3:10; and James 3:9.

11. Together, male and female, single and married, young and old - every hue and variety of humanity - we are called to represent God, for the Lord God made us all. Life is God's gift to us, and we are called to foster the well-being of all the living, protecting from harm the unborn and the weak, the poor and the vulnerable.

See Genesis 1:26-27, Galatians 3:26-28, and Acts 2:5-11. On how we treat the vulnerable among us as a measure of justice, see Isaiah 1:15-17 and James 1:27.

12. Even now, as history unfolds in ways we know only in part, we are assured that God is with us in our world, holding all things in tender embrace and bending them to his purpose. The confidence that the Lord is faithful gives meaning to our days and hope to our years. The future is secure, for our world belongs to God.

For the providential care of God, see Isaiah 45:6-7, Matthew 6:25-34, and Luke 12:4-7.

Fall

13. In the beginning of human history, our first parents walked with God. But rather than living by the Creator's word of life, they listened to the serpent's lie and fell into sin. In their rebellion they tried to be like God. As sinners, Adam and Eve feared the nearness of God and hid.

For the fall of humanity into sin, see Genesis 3. On the serpent, see, in addition to Genesis 3, Revelation 12:9 and 20:2.

14. Fallen in that first sin, we prove each day that apart from grace we are guilty sinners: we fail to thank God, we break God's laws, we ignore our tasks. Looking for life without God, we find death; grasping for freedom outside the law, we trap ourselves in Satan's snares; pursuing pleasure, we lose the gift of joy.

For the effects of the fall on humanity, see especially Romans 1:18-3:18.

15. When humans deface God's image, the whole world suffers: we abuse the creation or idolize it; we are estranged from our Creator, from our neighbor, from our true selves, and from all that God has made.

On the defacing of God's image, see Romans 1:21-23; for the restoration of the image in Christ, see Romans 8:29, 2 Corinthians 3:18, Ephesians 4:22-24, and Colossians 3:10.

16. All spheres of life - family and friendship, work and worship, school and state, play and art - bear the wounds of our rebellion. Sin is present everywhere - in pride of race, arrogance of nations, abuse of the weak and helpless, disregard for water, air, and soil, destruction of living creatures, slavery, murder, terror, and war, worship of false gods, the mistreatment of our bodies, and our frantic efforts to escape reality. We become victims of our own sin.

Among many passages, see Psalm 14 and 53, Amos 1-2, Romans 1:28-32, and Galatians 5:19-21.

17. In all our striving to excuse or save ourselves, we stand condemned before the God of truth. But our world, broken and scarred, still belongs to God, who holds it together and gives us hope.

See Psalm 62 and 89:28-37; Romans 5:3-11; 15:13; and Hebrews 11:1.

Redemption

18. While justly angry, God did not turn away from a world bent on destruction but turned to face it in love. With patience and tender care the Lord set out on the long road of redemption to reclaim the lost as his people and the world as his kingdom.

For God's response to sin, see Genesis 3:9-15, John 3:16, and Luke 1:68-75; for the aim to restore the kingdom, see Revelation 11:15.

19. Although Adam and Eve were expelled from the garden and their days burdened by the weight of sin, the Lord held on to them in love and promised to crush the evil forces they had unleashed.

For God's kindness to Adam and Eve, see Genesis 3:15-19.

20. When evil filled the earth, God judged it with a flood but rescued Noah and his family and animals of every kind. He covenanted with all creatures that seasons will continue and that such destruction will not come again until the last day when the Lord returns to make all things new.

For God's promise not to repeat the flood, see Genesis 9:8-17, 1 Peter 2, and 2 Peter 3; for the final renewal, see Revelation 21:1-5.

21. The Lord promised to be God to Abraham, Sarah, and their children, calling them to walk faithfully before him and blessing the nations through them. God chose Israel to show the glory of his name, the power of his love, and the wisdom of his ways. The Lord gave them the law through Moses and led them by rulers and teachers, shaping a people in whom God is revealed- a light to the nations.

For God's promise to Abraham and to his people Israel, see Genesis 12:1-3, Deuteronomy 7-8, and Romans 9; for Abraham's children as the light to the nations, see Micah 6:8 and Isaiah 60.

22. When Israel spurned God's love - lusting after other gods, trusting in power and wealth, and hurting the weak - God scattered them among the nations, yet kept a faithful remnant and promised them the Messiah: a prophet to speak good news, a king to crush evil and rule the earth with justice, a priest to be sacrificed for sinners. God promised to forgive their sins and give them a new heart and a new spirit, moving them to walk in his ways.

For the scattering, see 2 Chronicles 36 and Isaiah 10:1-11; for the promises, see Isaiah 53, Jeremiah 31, and Ezekiel 36.

Christ

23. Remembering the promise to reconcile the world to himself, God joined our humanity in Jesus Christ - the eternal Word made flesh. He is the long-awaited Messiah, one with us and one with God, fully human and fully divine, conceived by the Holy Spirit and born of the virgin Mary.

For Jesus as the incarnate Son of God, see Luke 1:31-35, John 1:1-14, and Hebrews 1:2-3.

24. As the second Adam, Jesus chose the path we had rejected. In his baptism and temptations, teaching and miracles, battles with demons and friendships with sinners, Jesus lived a full and righteous human life before us. As God's true Son, he lovingly obeyed the Father and made present in deed and word the coming rule of God.

In Romans 5:12-21, Christ is designated the second Adam. Hebrews 2:10-18 and 4:14-5:2 teach about his life of righteous humanity; the announcement of the kingdom is found, among other places, in Mark 1:1, 14, 15.

25. Standing in our place, Jesus suffered during his years on earth, especially in the tortures of the cross. He carried God's judgment on our sin - his sacrifice removed our guilt. God raised him from the dead: he walked out of the grave, conqueror of sin and death - Lord of Life! We are set right with God, given new life, and called to walk with him in freedom from sin's dominion.

For Jesus' lifelong suffering, see Hebrews 5:7-10. All four of the gospel passion accounts portray the depths of his suffering on the cross. Jesus' resurrection victory is proclaimed often, especially in Matthew 28:1-10 and 1 Corinthians 15:20-28.

26. Being both divine and human, Jesus is the only mediator. He alone paid the debt of our sin; there is no other Savior. We are chosen in Christ to become like him in every way. God's electing love sustains our hope: God's grace is free to save sinners who offer nothing but their need for mercy.

Christ is shown to be our mediator in 1 Timothy 2:5 and Hebrews 9:11-15, and our only Savior in John 14:6 and Acts 4:12. For our election in Christ to be like Christ, see Romans 8:29, 2 Corinthians 3:18, and Ephesians 1:3-4.

27. Jesus ascended in triumph, raising our humanity to the heavenly throne. All authority, glory, and sovereign power are given to him. There he hears our prayers and pleads our cause before the Father. Blessed are all who take refuge in him.

For Christ's universal authority and intercession as ascended Lord, see Matthew 28:18, Psalm 2:12, 1 John 2:1-2, and Hebrews 7:25. For the ascension of our humanity with him, see Hebrews 4:14-16; Ephesians 1:20-22; 2:6; and Colossians 3:1-4.

The Spirit

28. At Pentecost, promises old and new are fulfilled. The ascended Jesus becomes the baptizer, drenching his followers with his Spirit, creating a new community where Father, Son, and Holy Spirit make their home. Revived and filled with the breath of God, women and men, young and old, dream dreams and see visions.

On the fulfillment of promises at Pentecost along with dreams and visions, see Acts 2:16-21. On the ascended Jesus as baptizer and also the imagery of drenching in baptism of the Spirit, see Luke 3:16; John 1:32-33; 20:22; and Acts 2:32-33. On the Spirit creating a new community, note Acts 2:41-47 following Pentecost. On the Father, Son, and Spirit making their home with God's people, see John 14:15-24.

29. The Spirit renews our hearts and moves us to faith, leads us into truth, and helps us to pray, stands by us in our need, and makes our obedience fresh and vibrant. God the Spirit lavishes gifts on the church in astonishing variety - prophecy, encouragement, healing, teaching, service,

tongues, discernment - equipping each member to build up the body of Christ and to serve our neighbors.

On the Spirit's work of renewing our hearts, see Titus 3:4-7; moving us to faith, Romans 5:1-5; leading us into truth, John 16:13; helping us to pray, Romans 8:26-27; standing by us in our need, Hebrews 2:18; and making our obedience fresh and vibrant, Romans 8:1-11. On the Spirit's gifts, see 1 Corinthians 12 and Romans 12:3-8.

30. The Spirit gathers people from every tongue, tribe, and nation into the unity of the body of Christ. Anointed and sent by the Spirit, the church is thrust into the world, ambassadors of God's peace, announcing forgiveness and reconciliation, proclaiming the good news of grace.

Going before them and with them, the Spirit convinces the world of sin and pleads the cause of Christ.

Men and women, impelled by the Spirit, go next door and far away into science and art, media and Marketplace - every area of life, pointing to the reign of God with what they do and say.

On the gathering of all nations, see Revelation 7:9-17; on the Spirit and the church's mission, John 20:21-22, Luke 24:49, and Acts 1:8; on the church's mission as ambassadors, 2 Corinthians 5:18-21; on the work of the Spirit in the world, John 16:7-11; and on the breadth of the church's mission in the Spirit, Philippians 1:27-2:15.

Revelation

31. God gives this World many ways to know him. The creation shows his power and majesty. He speaks through prophets, poets, and apostles, and, most eloquently, through the Son. The Spirit, active from the beginning, moved human beings to write the Word of God and opens our hearts to God's voice.

For general revelation, see Romans 1 and Acts 14; for the inspiration of the Bible, see 1 Timothy 3:14-17 and 2 Peter 1:16-21; and for the full revelation in Christ, see Hebrews 1 and Colossians 1.

32. The Bible is the Word of God, the record and tool of his redeeming work. It is the Word of truth, breath of God, fully reliable in leading us to know God and to walk with Jesus Christ in new life.

For the nature of Scripture, see Luke 1:1-4, John 20:30-31, Acts 8:26-39, James 1:18, and references in paragraph 31.

33. The Bible tells the story of God's mighty acts in the unfolding of covenant history. As one revelation in two testaments the Bible reveals God's will and the sweep of God's redeeming work. Illumined and equipped by the Spirit, disciples of Jesus hear and do the Word, witnessing to the good news that our world belongs to God, who loves it deeply.

For God's mighty acts, see Acts 2 and 7; for our instruction, see Matthew 16:13-19, 1 Corinthians 10:1-11, 2 Timothy 3:14-17, and James 1:19-27.

God's New People

34. In our world, where many journey alone, nameless in the bustling crowd, Satan and his evil forces seek whom they may scatter and isolate; but God, by his gracious choosing in Christ, gathers a new community - those who by God's gift put their trust in Christ.

In the new community all are welcome: the homeless come home, the broken find healing, the sinner makes a new start; the despised are esteemed, the least are honored, and the last are first. Here the Spirit guides and grace abounds.

For the new community, see 1 Peter 2:4-7; for the attacks of Satan, 1 Peter 5:8-11; for the gracious welcome, Matthew 11:28-30 and 1 Peter 5:5-7.

35. The church is the fellowship of those who confess Jesus as Lord. She is the bride of Christ, his chosen partner, loved by Jesus and loving him: delighting in his presence, seeking him in prayer - silent before the mystery of his love.

For the confession, see Matthew 10:32-33; for the church as the bride of Christ, see Ephesians 2:6; 5:21-33; 1 John 3:11-17; 4:13-21; and Revelation 21:9.

36. Our new life in Christ is celebrated and nourished in the fellowship of congregations, where we praise God's name, hear the Word proclaimed, learn God's ways, confess our sins, offer our prayers and gifts, and celebrate the sacraments.

For the church's worship, see Matthew 6:5-15; 28:18-20; Acts 2:41-47; Romans 10; and 1 Corinthians 11:17-34.

37. God meets us in the sacraments, communicating grace to us by means of water, bread, and wine. In baptism, whether of the newly born or newly converted, God reminds and assures us of our union with Christ in covenant love, the washing away of our sin, and the gift of the Holy Spirit - expecting our love and trust in return.

Matthew 3:13-17, with Matthew 28:19, establishes baptism as a gospel sacrament. That baptism is for children as well as adults and is accompanied by the gift of the Spirit is indicated in Acts 2:28-29. Titus 3:5 calls baptism a washing away of sins. Romans 6:1-11 and Galatians 3:27 show how it forms us as members of Christ. 1 Corinthians 10:1-10 indicates that baptism in itself is not a guarantee of salvation.

38. In the Lord's Supper, Christ offers his own crucified body and shed blood to his people, assuring them a share in his death and resurrection. By the Holy Spirit, he feeds us with his resurrection life and binds us to each other as we share one loaf and cup. We receive this food gladly, believing, as we eat, that Jesus is our life-giving food and drink and that he will come again to call us to the wedding feast of the Lamb.

Matthew 26:17-29 and parallels establish the Lord's Supper as a gospel sacrament. On the meaning of the Lord's Supper, see 1 Corinthians 5:7-8; 8:1-13; 10:14-21; and 11:23-26. See also Jesus' strong words on his presence in the Lord's Supper in John 6:48-58.

39. The church is a gathering of forgiven sinners called to be holy. Saved by the patient grace of God, we deal patiently with others and together confess our need for grace and forgiveness. Restored in Christ's presence, shaped by his life, this new community lives out the ongoing story of God's reconciling love, announces the new creation, and works for a world of justice and peace.

On the church as a forgiven community called to be holy, see Ephesians 1:3-7; on dealing with one another patiently, Galatians 6:1-5 and Colossians 3:12-14; on the need for confession and restoration, 1 John 1:8-2:6; and on living out God's reconciling love as part of a new creation, 2 Corinthians 5:17-21 and 1 John 3:16-17.

40. We grieve that the church, which shares one Spirit, one faith, one hope, and spans all time, place, race, and language, has become a broken communion in a broken world. When we struggle for the truth of the gospel and for the righteousness God demands, we pray for wisdom and courage. When our pride or blindness hinders the unity of God's household, we seek forgiveness. We marvel that the Lord gathers the broken pieces to do his work and that he blesses us still with joy, new members, and surprising evidences of unity. We commit ourselves to seeking and expressing the oneness of all who follow Jesus, and we pray for brothers and sisters who suffer for the faith.

On the unity of the church, see John 17:20-23 and Ephesians 2:11-22; 4:1-16.

The Mission of God's People

41. Joining the mission of God, the church is sent with the gospel of the kingdom to call everyone to know and follow Christ and to proclaim to all the assurance that in the name of Jesus there is forgiveness of sin and new life for all who repent and believe.

The Spirit calls all members to embrace God's mission in their neighborhoods and in the world: to feed the hungry, bring water to the thirsty, welcome the stranger, clothe the naked, care for the sick, and free the prisoner. We repent of leaving this work to a few, for this mission is central to our being.

On our part in God's mission, see Matthew 28:18-20, Luke 14:45-49, and John 17:18; on seeing our mission beyond our local community, Matthew 24:14 and Acts 13:1-3; on meeting the needs of people, Matthew 25:31-46 and Luke 4:18-19; and on the centrality of mission to our being, John 20:21.

42. In a world estranged from God, where happiness and peace are offered in many names and millions face confusing choices, we witness - with respect for followers of other ways - to the only one in whose name salvation is found: Jesus Christ.

In Jesus, God reconciles the world to himself. God loves all creation; his compassion knows no bounds.

On the exclusive claims of Christ, see John 14:6 and Acts 4:12; on God's love and compassion for the world, see Matthew 9:36-38 and John 3:16.

43. Jesus Christ rules over all. To follow this Lord is to serve him wherever we are without fitting in, light in darkness, salt in a spoiling world.

On the rule of Christ over the whole world, see Philippians 2:9-11, Colossians 1:15-20, and Revelation 11:15; on being light, salt, and not fitting in, see Matthew 5:13-16 and Romans 12:1-2.

44. Life is a gift from God's hand, who created all things. Receiving this gift thankfully, with reverence for the Creator, we protest and resist all that harms, abuses, or diminishes the gift of life, whether by abortion, pollution, gluttony, addiction, or foolish risks.

Because it is a sacred trust, we treat all life with awe and respect, especially when it is most vulnerable - whether growing in the womb, touched by disability or disease, or drawing a last breath. When forced to make decisions at life's raw edges, we seek wisdom in community, guided by God's Word and Spirit.

On respect for all life, see Deuteronomy 5:17 and Psalm 104:14-30 and 139:14-16. Our very bodies are temples of the Holy Spirit: 1 Corinthians 6:19-20.

45. Since God made us male and female in his image, we respect each other as equals, not flaunting or exploiting our sexuality. While our roles and capacities may differ, we are careful not to confine God's gifts and calling to the shape of our cultural patterns or expectations. Sexuality is disordered in our fallen World - brokenness, abuse, pornography, and loneliness are the result - but Christ's renewing work gives hope for order and healing and surrounds suffering persons with compassionate community.

Male and female, we are all made in God's image: Genesis 1:26-27 and Galatians 3:27. On sexual disorder as a result of sin, see Romans 1:24 and 1 Corinthians 6:15-20.

46. We are the family of God, serving Christ together in Christian community. Single for a time or a life, devoted to the work of God, we offer our love and service to the building of the kingdom. Married, in relationships of lifelong loyalty, we offer our lives to the same work: building the kingdom, teaching and modeling the ways of the Lord so our children may know Jesus as Lord and learn to use their Gifts in lives of joyful service. In friendship and family life, singleness and marriage, as parents and children, we reflect the covenant love of God. We lament the prevalence of divorce and of selfish individualism in our societies. We belong to God.

See the apostle Paul's discussion of singleness and marriage in 1 Corinthians 7. On the importance of teaching and modeling the ways of the Lord, see Deuteronomy 6:4-9, Proverbs 22:6, and Ephesians 6:1-4. Jesus' teaching on divorce is found in Matthew 19:1-12 and Mark 10:1-12. That we together reflect the love of God is taught in John 13:34-35 and all of 1 John.

47. Serving the Lord in whom all things hold together, we support sound education in our communities, and we foster schools and teaching in which God's truth shines in all learning. All students, without regard to abilities, race, or wealth, bear God's image and deserve an education that helps them use their gifts fully.

For the importance of education, see Deuteronomy 6:1-9 and Proverbs 4:1-9; for the need for God's light, Psalm 119:105; for the central place of Christ, Colossians 1:17; for equal acceptance, James 2:1-13.

48. Our work is a calling from God. We work for more than wages and manage for more than profit so that mutual respect and the just use of goods and skills may shape the workplace. While we earn or profit, we love our neighbors by providing useful products and services. In our global economy we advocate meaningful work and fair wages for all. Out of the Lord's generosity to us, we give freely and gladly of our money and time.

For the place of work, see Genesis 2:15, Exodus 20:9, Ephesians 6:5-9, and 2 Thessalonians 3:6-13; for justice in the workplace, Ezekiel 34 and James 5:1-5; for generosity, 2 Corinthians 9 and 1 Thessalonians 4:9-12.

49. Rest and leisure are gifts from God that relax us and set us free to discover and to explore. But we confess that often our addiction to busyness allows our tools and toys to invade our rest and that an internet world with its temptations distorts our leisure. Reminding each other that our Maker rested and gave us rest, we seek to rest more trustingly and to entertain ourselves more simply.

For rest, see Genesis 2:2-3 and Deuteronomy 5:12-15; for the discriminating use of leisure, Philippians 4:8-9 and Ephesians 4:17-32.

50. Grateful for advances in science and technology, we participate in their development, fostering care for creation and respect for the gift of life. We welcome discoveries that prevent or cure diseases and that help support healthy lives. We respect embryonic life, approaching each new discovery, whether of science or of medical technique, with careful thought, seeking the will of God.

In Genesis 1:28-31 and 9:1-7, God gives to humanity the right and responsibility to develop and care for creation; for a reflection on the limitations of human technology and need for divine wisdom, see Job 28; for the continuing goodness of creation and the need for a prayerful approach to what we use of it, see 1 Timothy 4:4-5.

51. We lament that our abuse of creation has brought lasting damage to the world we have been given: polluting streams and soil, poisoning the air, altering the climate, and damaging the earth. We commit ourselves to honor all God's creatures and to protect them from abuse and extinction, for our world belongs to God.

Genesis 1:28-29; 7:1-5; Psalm 8; and Romans 8:18-25 teach that we are entrusted with caring for the earth.

52. We obey God first; we respect the authorities that rule, for they are established by God: we pray for our rulers, and we work to influence governments - resisting them only when Christ and conscience demand. We are thankful for the freedoms enjoyed by citizens of many lands; we grieve with those who live under oppression, and we seek for them the liberty to live without fear.

Romans 13:1-7 teaches respect for governing authorities (see also 1 Peter 2:13-17); Revelation 13 illustrates government gone wrong. Colossians 1:16 teaches that authority and power come from Christ; Ephesians 6:12 warns us that authority and power can become infected by evil.

53. We call on all governments to do public justice and to protect the rights and freedoms of individuals, groups, and institutions so that each may do their tasks. We urge governments and pledge ourselves to safeguard children and the elderly from abuse and exploitation, to bring justice to the poor and oppressed, and to promote the freedom to speak, work, worship, and associate.

That governments are called to justice generally and that how a government treats the poor and the weak is a key indicator of a society's commitment to justice is taught in all the prophets and in psalms like Psalm 72.

54. Followers of the Prince of Peace are called to be peacemakers, promoting harmony and order and restoring what is broken. We call on our governments to work for peace and to restore just relationships. We deplore the spread of weapons in our world and on our streets with the risks they bring and the horrors they threaten. We call on all nations to reduce their arsenals to what is needed in the defense of justice and freedom. We pledge to walk in ways of peace, confessing that our world belongs to God; he is our sure defense.

Isaiah 2:1-4 expresses God's will for peace, and Jesus said, "Blessed are the peacemakers . . ." (Matthew 5:9).

New Creation

55. Our hope for a new creation is not tied to what humans can do, for we believe that one day every challenge to God's rule will be crushed. His kingdom will fully come, and the Lord will rule.

Come, Lord Jesus, come.

On this hope, see 1 Peter 1:3-12, 2 Peter 3:3-13, 1 Thessalonians 4:13-5:11, and Revelation 11:15.

56. We long for that day when our bodies are raised, the Lord wipes away our tears, and we dwell forever in the presence of God. We will take our place in the new creation, where there will be no more death or mourning or crying or pain, and the Lord will be our light.

Come, Lord Jesus, come.

For the coming of the kingdom of God, see Matthew 24, Acts 1:10-11, 1 Thessalonians 4:13-5:11, and Revelation 19:11-16. 1 Corinthians 15 speaks of the resurrection of the body, Revelation 21:4 of the wiping away of tears, and Revelation 21:22-27 of the light of heaven.

57. On that day we will see our Savior face to face, sacrificed Lamb and triumphant King, just and gracious. He will set all things right, judge evil, and condemn the wicked. We face that day without fear, for the Judge is our Savior, whose shed blood declares us righteous.

We live confidently, anticipating his coming, offering him our daily lives - our acts of kindness, our loyalty, and our love - knowing that he will weave even our sins and sorrows into his sovereign purpose.

Come, Lord Jesus, come.

Revelation 5 describes the Lion and the Lamb. For the just judgments of the Lord, see Revelation 19:1-10. A picture of the multitude of those declared righteous in Christ is found in Revelation 7:9-17. The concept of God weaving all things together is found, among other places, in Romans 8:28-39.

58. With the whole creation we join the song: "Worthy is the Lamb, who was slain, to receive power and wealth and wisdom and strength and honor and glory and praise!" He has made us a kingdom of priests to serve our God, and we will reign on earth. God will be all in all, righteousness and peace will flourish, everything will be made new, and every eye will see at last that our world belongs to God.

Hallelujah! Come, Lord Jesus!

For the imagery of this paragraph, see Exodus 19:5-6, Isaiah 40, 1 Peter 2:9-10, and Revelation 4-5.